

RIBIČ

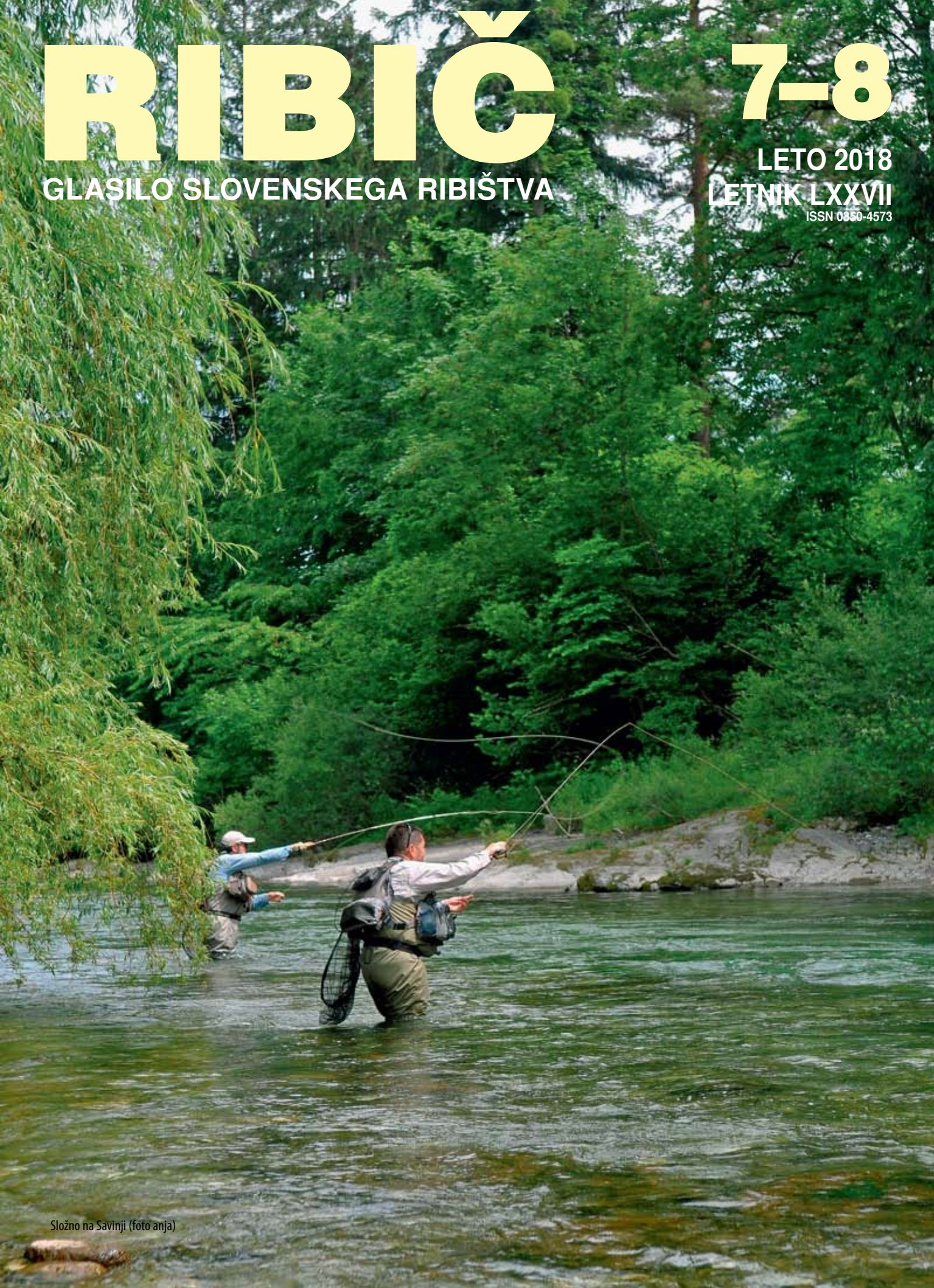
GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

7-8

LETO 2018

LETNIK LXXVII

ISSN 0050-4573

Kaj prinaša nevladnim organizacijam nov zakon

V Uradnem listu Republike Slovenije, št. 21/2018, je bil 30. marca 2018 objavljen Zakon o nevladnih organizacijah (v nadaljevanju: ZNOrg), ki je začel veljati 14. aprila 2018. Zakon v celoti spreminja vse dosedanje zakone, ki so vsebovali določila o društvih, na temelju katerih so si lahko pridobila status društva, ki dela v javnem interesu. ZNOrg je društvo v javnem interesu kot organizacijsko obliko ukinil, uvaja pa nov pojem »nevladne organizacije« (v nadaljevanju: NVO), kamor se poleg dosedanjih društev lahko uvrščajo tudi druge organizacije (npr. zavod, ustanova, ...), če le izpolnjujejo določila, ki jih predpisuje zakon. Kaj je nevladna organizacija, določa torej zakon z določili, ne pa s statusom organizacije, pri čemer še posebej izpostavlja nepridobitnost, neprofitnost in neodvisnost v namenu ustanovitve in delovanju.

Organizacija, ki izpolnjuje z zakonom predpisana določila, torej lahko postane NVO, ki pa si ob izpolnjevanju določil (pomembnejši so: delovanje pre-sega interese članstva in je v splošno korist, dejavnost v javnem interesu ima določeno v ustanovitvenem aktu, ima pomembnejše dosežke na področju delovanja, sredstva v pretežni meri uporablja za redno izvajanje dejavnosti v javnem interesu, ni bila ogrobljena za hujši finančni prekršek ali obsojena za kaznivo dejanje) lahko na podlagi vloge v upravnem postopku pridobi status NVO v javnem interesu.

Drugi način za pridobitev statusa NVO v javnem interesu pa so lahko drugi zakoni, ki določajo, da ima organizacija status NVO v javnem interesu, ali določajo, da je njena dejavnost v javnem interesu.

Za ribiške družine (v nadaljevanju: RD) je pomemben zlasti drugi način, saj Zakon o sladkovodnem ribištvu določa, da se naloge ribiškega upravljanja izvajajo v javnem interesu in da RD deluje v javnem interesu. Kakšen je njihov trenutni položaj in kakšen bo v prihodnje, je predpisano v 33. členu ZNOrg. Iz prehodnih določb namreč izhaja, da se RD štejejo za NVO v javnem interesu, da morajo **do 31. marca 2019 uskladiti svoje akte in delovanje v skladu z ZNOrg** in o tem pristojnemu ministrstvu – trenutno je to MKGP – posredovati izjavo, da sta njihov ustanovitveni akt in delovanje usklajena s pogoji, ki veljajo za pridobitev statusa NVO v javnem interesu

po novem zakonu. RD, ki imajo svoje temeljne akte vsebinsko usklajene z vzorcem statuta, objavljenem na spletni strani RZS, imajo te akte vsebinsko usklajene tudi z ZNOrg. Zato s tem ne bodo imele večjih težav, morajo pa do predpisanega roka izpolniti in poslati le izjavo, ki jo mora na podlagi 8. odstavka 33. člena ZNOrg na svoji spletni strani objaviti ministrstvo, pristojno za delovanje nevladnih organizacij, to je trenutno Ministrstvo za javno upravo. RD, ki do postavljenega roka tega ne bo storila, bo sicer še enkrat pozvana k podaji izjave, če pa tudi še po tem roku ne bo izpolnila obveznosti, ji bo pristojno ministrstvo po uradni dolžnosti izdalo odločbo o odvzemu statusa. V primeru pozitivne odločitve pa izdaja posebne odločbe ni predvidena, sledi le vpis v javno evidenco NVO v javnem interesu. Tudi posebno dveletno poročanje in pošiljanje programov dela v tem primeru ni predvideno, niti potrebno.

Ribiške organizacije (RZS, ZRD ali RD), ki so si status društva, ki dela v javnem interesu (npr. na področju kmetijstva, varovanja okolja, varstva narave ali športa ...), pridobile z odločbo v okviru upravnega postopka – torej na prvo opisani način, ki ga določa ZNOrg –, morajo za ohranitev statusa ravnati v skladu z 31. členom ZNOrg. Do 31. marca 2019 se še vedno štejejo za NVO v javnem interesu, **morajo pa do 31. marca 2019 uskladiti svoje akte in delovanje v skladu z ZNOrg in o tem pristojnemu ministrstvu (pristojnemu za področje delovanja) posredovati izjavo, da sta**

njihov ustanovitveni akt in delovanje usklajena s pogoji, ki veljajo za pridobitev statusa NVO v javnem interesu po novem zakonu ter priložiti poročilo o delu za zadnji dve leti in program dela za prihodnji dve leti. Pri tem opozarjamo na dejstvo, da mora biti dejavnost v javnem interesu (šport, okolje, narava ...) določena v ustanovitvenem aktu – torej statutu. Tudi vsebina te izjave mora biti v skladu z 10. odstavkom 31. člena ZNOrg, objavljena na že prej omenjeni spletni strani. Ribiška organizacija bo podvržena presoji, ali še izpolnjuje pogoje za status, čemur bo sledila izdaja ustrezne upravne odločbe.

Ribiška organizacija, ki do postavljenega roka ne bo poslala izjave s prilogami, bo sicer še enkrat pozvana k podaji izjave in prilog, če pa še tudi po tem roku ne bo izpolnila obveznosti, ji bo pristojno ministrstvo po uradni dolžnosti izdalo odločbo o odvzemu statusa.

Kaj prinaša status NVO v javnem interesu:

- ❖ pravico uporabe imena NVO v javnem interesu,
- ❖ prednost pri javnih razpisih,
- ❖ druge spodbude in pravice (npr. zastopanje interesov v upravnih in sodnih postopkih),
- ❖ stečaj nad NVO je mogoč le po predhodnem mnenju ministrstva.

Odločitev, ali prednosti statusa NVO v javnem interesu na drugih področjih (šport, narava, okolje ...) odtehtajo posledično birokracijo (pošiljanje poročil, programov in drugih obvestil ter dvoletno presojanje pogojev o izpolnjevanju statusa), je prepuščena RD.

Ministrstvo za javno upravo še ni objavilo vsebine izjave, do zakonskega roka pa je tudi še sicer kar nekaj časa, ki naj ga RD po potrebi izkoristijo za morebitno spremembo oziroma dopolnitev statutov oziroma pripravo ustreznih objav, poročil in programov.

*Peter Solar,
predsednik Komisije RZS
za pravna vprašanja*

NOVO! Široka izbira materialov za vezanje umetnih muh in drugih pripomočkov za muharjenje svetovno znanega angleškega proizvajalca Veniard. Katalog najdete na spletni strani www.veniard.com, cene bomo na vašo željo posredovali prek e-pošte.

Izdelava umetnih muh po naročilu in servisiranje ribiške opreme (palice, kolesca, škornji)

GSM: 040/225-516, e-naslov: ribistvo.mozina@gmail.com, spletna stran www.ribistvo-mozina.si

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izdaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

Člani:
prof. dr. Vlasta Jenčič, Borut Jerše,
Lenart Levičar Bahtijari, Tone Škrbec,
Jure Ušeničnik

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

NE SPREGLEJTE

Kaj prinaša nevladnim organizacijam nov zakon
Peter Solar 202

OHRANIMO NARAVO

Kaj in koliko izgublja Slovenija z regulacijo voda
Milan Štraus 204

RIBIŠTVO

Spolni organi pri ribah
Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med. 206

DELO RIBIŠKE ORGANIZACIJE

Druženje in učenje muharskih veččin
Drago Ornik 208

JUBILEJI

Posebno skrb namenjajo domorodnim ribjim vrstam
Lenart Levičar Bahtijari 210

»Spodbujamo prostovoljno delo«
Lenart Levičar Bahtijari 210

Dobro za naravo, je dobro za človeka
Lenart Levičar Bahtijari 212

REPORTAŽE

Odkrivanje norveških lepot
Jernej Košir 214

ALI JIH POZNAMO

To imamo v genih
Jure Ušeničnik 217

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Klen in postrvi
Lenart Levičar Bahtijari 221

ZANIMIVOSTI

»Resnična vloga avtoritete je spodbujati k razmišljanju«
Jure Ušeničnik 225

Izberite si najuspešnejši dan za ribolov 227

MEDNARODNA PRVENSTVA

»Z malo sreče bi lahko ponovili uspešno zgodbo«
Drago Ornik 229

DOGODKI

Podelitev zlatih priznanj revije Proteus
Lenart Levičar Bahtijari 230

Obstoj marsikatero ribe je že ogrožen
Lenart Levičar Bahtijari 230

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Darovalca poskrbela za nov ribji zarod
Štefan Zidanšek 231

MUHARSKI KOTIČEK

Oživitve večdelnih muh – pomanjkanje novosti ali potreba?
Tomaž Modic 232

MLADI RIBIČ

Jakec se udeleži ribiških uric v ribiškem domu
Nuša Božičnik 234

NASVETI

Izognimo se težavam pri ribolovu
Drago Keržič 236

RIBIČI KUHAJO

Postrvji file na milanski način in postrv z zelenjavo, pečena v papirju za peko
Borut Jerše 239

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:

glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si,

izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

Uredništvo

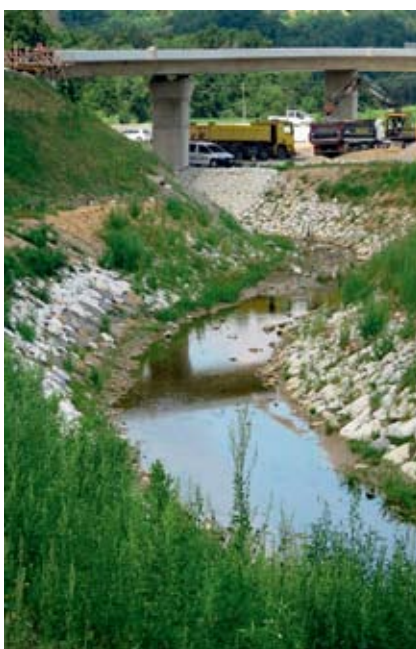
Kaj in koliko izgublja Slovenija z regulacijo voda

V Benetkah ta čas poteka mednarodna bienalna razstava arhitekture. Slovenci se predstavljamo s projektom Živeti z vodo. Odlična tema, nisem pa prepričan, če smo naš odnos do vode pravilno predstavili svetu. Ob tem imam v mislih vse tiste kilometre in kilometre geometrijsko oblikovanih ter tlakovanih tekočih voda. Gradbene dosežke, ki jih v imenu poplavne varnosti in vzdrževanja vodne infrastrukture ustvarja slovensko vodarstvo, pa bi verjetno težko razumela na bienalu prisotna prosvetljena in neprosvetljena svetovna javnost.

Ozaveščena Evropa že dolgo ne pozna več klasičnih regulacij. Spoznala je vrednost tekočih voda in jim vrača prvotno podobo z vso združbo rastlinskega ter živalskega sveta. Žal pa se je pri nas čas ustavil. Tako kot smo z vodami počeli v bivši Jugi, z njimi počenjamo še danes. Pod izgovorom poplavne varnosti, potreb po energiji, namakanju, ... jih spreminjamo v kanale, pri tem pa se nihče ne zaveda povzročene škode. Ne samo škode uničenja naravnega okolja, tudi škode trajne izgube naravnega vira prehranjevanja ljudi v času elementarnih nesreč ali vojnega stanja. Za primer navajam zgolj ribe. S preverljivimi javno dostopnimi podatki za naravne tekoče vode (povprečni izpad naseljenosti za vse kategorije vodotokov) smo v regulacijah slovenskega tipa izgubili približno 320 kg rib/ha vodne površine letno. Če te ovrednotim s povprečno tržno vrednostjo, to predstavlja 1.696 evrov na hektar. In če tega v nadaljevanju pomnožimo z vsemi izgubljenimi površinami, dobimo težke milijone, ki se jim še veliko bogatejši sosede ne bi odrekli. Le z malo razuma pa bi lahko bili na področju ribjega mesa naravno samooskrbni.

Verjetno se bodo na te podatke odzvali nekateri mojstri zagotavljanja poplavne varnosti in večnamenske rabe vode. Žal njihova razlaga »ali ribe ali poplavna varnost oziroma namenska raba vode« ne vzdrži strokovne presoje. Če sami ne znajo,

Nekaj zadnjih gradbenih dosežkov slovenske vodarske stroke:

naj pa pogledajo k našim sosedom, kjer ob ukrepih poplavnih varnosti življenjske pogoje rib in drugih vodnih organizmov še izboljšajo. Pri tem pa izrecno poudarjam, da največkrat za isto ali pa še nižjo ceno naložbe. Sicer pa bi bilo potrebno enkrat odkrito spregovoriti tudi o tem, kdo je v slovenskem prostoru odgovoren za vse obsežnejše poplavljanje voda; spregovoriti in pokazati s prstom na tiste, ki so z hlastanjem po zaslužku zanemarili gorje poplavljenecv in nam vsem podedovane naravne vrednote.

Pogrom na slovenskih vodah se tako nadaljuje. Država obljublja nove milijone za urejanje strug. Gradbeno bomo preoblikovali še tistih nekaj preostalih kilometrov naravnih vodotokov in z njimi trajno izgubili v njih prisoten živalski in rastlinski svet. In če se tega ne zavedajo na pristojnem ministrstvu s popularno direkcijo (nekoč agencijo) na čelu, kdo bi se tega še lahko zavedal? Morda službeni naravovarstveniki, ki bivajo pod isto streho in požegnajo tudi naravi odtujene projekte. Zdi se mi, da smo na tem bojišču ribiči ostali sami. In še med nami je nekaj dvoživk, ki so naravne tekoče vode prodali za zadrževalnike ter ribiške domove. Čas je, da takšno ravnanje enkrat za vselej končamo. Čas je, da se organiziramo in v to bitko pozovemo nam sorodne nevladne organizacije (lovce, opazovalce in preučevalce ptic, ...). Čas je, da s protesti pred vladnimi institucijami skupaj izrazimo naše nestrinjanje s politiko, ki nam krade pravico do življenja v naravnem okolju. Politiko, ki se z zaslužkarskimi priveski redi z našim denarjem in pri tem zavestno opušča dolžna ravnanja, ki smo jih zapisali v Ustavo, Zakon o varstvu okolja, Zakon o sladkovodnem ribištvu, Naturo 2000, ...

Milan Štraus

Na avtorjevo želje prispevek ni lektoriran.

Spolni organi pri ribah

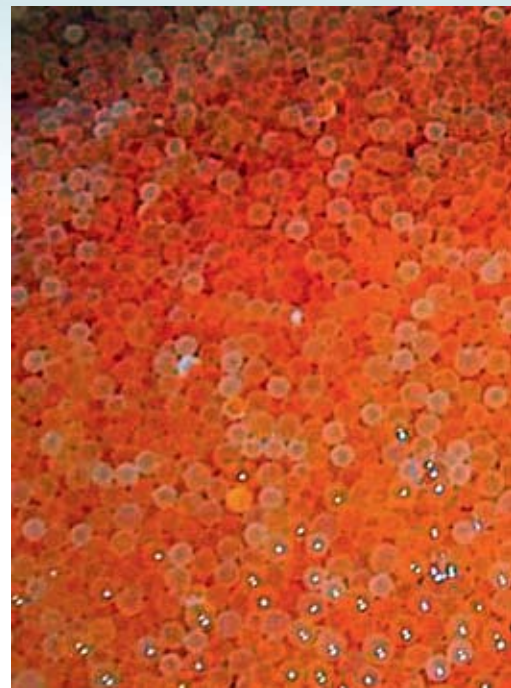
Pri večini rib sta spola ločena, oploditev pa je zunanja. Spolni organi so parni, izjema je le ostriž, ki ima neparno spolno žlezo. Zelo redke, v glavnem morske ribe, pa so tudi dvospolniki (hermafroditi). Spolne žleze pri samcih so moda (testisi), pri samicah pa jajčniki (ovariji).

Razvojno višje ribe (*Teleostei*) imajo – za razliko od hrustančnic (*Chondrichthyes*) – samostojna izvodila spolnih žlez, ki niso povezana z izvodili ledvic. Izvodila testisov (*ductuli efferentes testis*) so povsem samostojna, levo in desno pa se združita v skupni semenovod (*ductus spermaticus*), ki se konča v urogenitalnem sinusu (*sinus urogenitalis*). Spolne celice samcev imenujemo mleček, samic pa ikre. Mleček je različno gosta tekočina, ki jo sestavljajo številni mikroskopsko majhni spermiji in spermalna tekočina. Spermiji rib so izjemno majhni in spadajo med najmanjše telesne celice. Po videzu so podobni spermijem višjih vretenčarjev in jih sestavljajo glava, vrat in rep. Dolžina spermijev je – odvisno od vrste rib – v povprečju od 20 do 60 μm ; pri ostrižu na primer 20 μm in pri ščuki 45 μm . Glava je najmanjši del spermija in doseže dolžino približno 2 μm . Kakovost mlečka določamo glede na gostoto in barvo, kakovosten mleček pa je goste sestave, bele barve z dobro gibljivimi spermiji. V 1 mm^3 spermalne tekočine je na primer pri krapu okrog 25 milijonov spermatozoidov, pri ščuki 20 in pri postrvi 10 milijonov. Spermiji postanejo gibljivi šele v vodi, njihova gibljivost pa je zelo kratka. Gibljivost spermijev hladnovodnih rib je krajša kot pri toplovodnih. Gibljivost spermijev je pri: potočni postrvi 25 sekund, šarenki 40 sekund, lipanu 90 sekund, ostrižu 1 do 2,3 minute, ščuki 2 minuti, koreslju 1 do 2 minuti, krapu 2 do 3 minute, rdečeoiki 2 do 4 minute, jesetru 4 do 5 minut, pri morskih ribah pa je gibljivost spermijev precej daljša in traja kar 1 do 2 uri. S poskusi so ugotovili, da se gibljivost spermijev lahko podaljša, če mlečku dodamo fiziološko raztopino (0,9 % natrijevega klorida in destilirani vodi). Za prakso v vzreji rib je zelo pomemben podatek, da spermiji pri temperaturi 4 °C ne izgubijo gibljivosti. Na tak način je v intenzivni vzreji mogoče mleček postrvi shraniti za 5 dni, krapa 8 do 9 dni, jesetra 10 do 14 dni, gibljivost spermijev v globoko zamrznjenem mlečku v kontejnerjih s tekočim dušikom pa je neomejena. Jajčniki so, podobno kot testisi, v rani mladosti parni organ, v odrasli pa se pri nekaterih vrstah rib pojavi asimetrija. V jajčnikih so folikli,

kjer iz zarodnih celic nastajajo oogonije, iz njih pa jajčeca, ki jih pri ribah imenujemo ikre. Pri razvojno višjih ribah (*Teleostei*) je jajcevod (*oviductus*) zrasel z resicami trebušne mreže (peritoneum), ki obdajajo jajčnik in tako tvori peritonealno cev. Pri postrvih sta jajcevoda oblikovana v kratki lijakasti tvorbi ali na trebušni oziroma genitalni pori, ki je za analno odprtino. Pri večini vrst rib so na koncu spolnih izvodil dodatne spolne žleze, katerih izločki ščitijo spolne celice. Spolna izvodila so pri večini vrst rib za analno odprtino ali pa skupaj s sečnimi izvodili v skupnem urogenitalnem sinusu (*sinus urogenitalis*) v obliki spolne bradavice ali pa so samostojna. Za razliko od spermijev, ki so najmanjše celice v organizmu, so ikre največje telesne celice. Površina iker je prekrita z večslojnim epitelom in prožno ovojnico, ki ima po navadi tri sloje. Na zgornjem sloju so številne mikroskopske pore z navznoter obrnjenimi ozkimi kanalčki, imenovanimi mikropapile, skozi katere pri oploditvi vstopijo spermiji. Pod ikrino ovojnico je rumenjaka vrečka.

Ribja ikra ima animalni in vegetativni pol: animalni je v zgornjem delu iker, kjer sta mikropapila in zametna kal, iz katere v oplojeni ikri nastane zametek, vegetativni pol pa je v spodnjem delu iker in ga tvori rumenjaki, ki je hrana med razvojem zametka. V ikri je veliko maščob v obliki maščobnih kapljic, v katerih so raztopljena različna barvila, največkrat rdeča, rumena in oranžna. Pri ribah iz družine postrvi je v ikri v povprečju 58 % vode, 29 % beljakovin, 11 % maščob in 2 % suhe snovi. Zaradi prepustnosti površinske ovojnice iker voda vstopa vanjo in zapolnjuje prostor med zunanjo in rumenjaka membrano ter tvori tako imenovani perivitelinski prostor, čemur v praksi rečemo, da ikra nabrekne oziroma se poveča. S pomočjo encimov v perivitelinski tekočini se postopoma utrdi zunanja ovojnica jajčnika (*cona pellucida*) in vstop vode ni več mogoč. Z nabrekanjem iker se zaprejo mikropapile in je tako onemogočen vstop spermijev oziroma oploditev.

V primerjavi s sladkovodnimi ribami imajo ikre morskih daljšo sposobnost oploditve. Posamezne vrste rib ima-

Postrve ikre

jo različno velike ikre, velikost pa je odvisna od rumenjaka. Oblika iker je okrogla ali rahlo ovalna. Vrste rib, ki živijo v manj ugodnih temperaturnih razmerah, imajo manj večjih iker, da bi bila možnost razvoja in preživetja rib večja. Celotne vrste rib imajo v hladnejših predelih večje ikre. Glede na količino iker sta dve skupini rib. Pri prvi se sorazmerno s povečevanjem teže rib večja tudi število iker. V to skupino spadata na primer ščuka in krap. Pri drugi skupini rib pa se število iker na kilogram telesne teže rib s starostjo zmanjšuje, kar je primer pri postrvih in ostrižih. Pri postrvih se z manjšanjem števila iker povečuje njihova velikost. Največje ikre, ki v premeru dosežejo 6 mm, ima losos, od naših vrst rib pa ima največje, s premerom od 4 do 5,5 mm, potočna postrv. Navajamo velikost iker še nekaterih vrst rib: lipanove ikre merijo v premeru od 3,2 do 4 mm, kečigine 2,5 mm, ostriževe od 2,0 do 2,5 mm, pisanega tolstolobika 1,3 mm, krapove 1,2 do 1,5 mm, belega tolstolobika 1,2 mm in menkove od 0,7 do 0,8 mm. Tudi barva iker je različna in je značilna za določeno vrsto rib. Losos ima značilno

rumeno do oranžno obarvane iker, ker rumenjaki vsebuje karotinoide, iker belega amurja pa so brez barve. Mrtve iker so zaradi razgradnje beljakovin bele barve.

Glede na maso iker razlikujemo take, ki prosto lebdijo v vodi, ali pelagične iker, take imajo večinoma morske ribe, večina vrst rib pa ima iker, ki so težje

od vode (demerzalne iker). Poznamo tri podvrste takih iker: proste, zlepljene (aglutinirane) in pričvrščene (fiksirane). Proste iker, ki se ne dotikajo med seboj in okolice, imajo postrvi in trske. Med seboj in s podlogo zlepljene iker imajo ostrizi. V gmoti zlepljenih iker so prazni prostori, tako da iker lahko oplakuje voda. Pri ostrizu so iker včasih nanizane v cilindričen trak, dolg od 2 do 3 m in širok od 3 do 4 cm. Fiksne iker pa se pričvrstijo na rastlinje in dno. Pri večini vrst rib je zunanja oploditev v času drsti. Zelo redko se pri ribah pojavi tudi ginogeneza, pri kateri gre za nepopolno oploditev: spermiji le aktivirajo jajčno celico, ne nastane pa njuna združitev. Od rib, ki živijo v naših vodah, se ta pojav spontano pojavlja pri srebrnem koreslju, imenovanem babuška (*Carasius auratus gibelio*).

Nastanek in razvoj spolnih celic samec (spermatogeneza) in samičk (oogeneza) ima tri stopnje: razmnoževanje, rast in dozorevanje. Poznamo tudi hermafroditizem oziroma dvospolnost, pri katerem gre bodisi za sinkrone ali asinkrone hermafrodite. Pri prvih se razvijejo moške in ženske spolne celice, pri drugih pa se pojavi inver-

zija (sprememba) spola. Zopet sta dve vrsti takih rib: pri prvih se najprej razvijejo jajčniki in živijo kot funkcionalne samičke, kasneje se spremenijo v samičke, pri drugih pa so ribe najprej funkcionalni samički, kasneje pa se spremenijo v samičke. Poleg razmnoževanja z ikrami se pri nekaterih vrstah rib pojavlja tudi živorodnost. Pri ribah kostnicah so živorodne ribe iz skupine srednjeameriških zobatih krapov (*Cyprinodontidae*), ki jih dobro poznajo akvaristi. Pri samčjih teh vrst rib se žbica na trebušnih plavutih spremeni v kopolacijski organ, pri samičkah pa se razširjen spodnji del jajcevoda spremeni v maternico. Nastanek in dozorevanje spolnih celic sta odvisna od sprememb spolnih žlez rib in ju razdelimo na šest stadijev. Prvi je značilen za mlade, spolno nezrele ribe, kjer so spolne žleze slabo razvite in imajo obliko ozkih trakov vzdolž trebušne votline, samec in samica pa s prostim očesom ni mogoče določiti. Naslednji stadij je stadij mirovanja, pri katerem so spolne žleze majhne, spolne celice pa se še ne tvorijo. Testisi imajo obliko ozkih trakov in so bele barve, robovi pa ostri. V njih se oblikujejo ozke cevke, v katerih poteka spermatogonija. Jajčniki so svetlo rumene barve in imajo zrnato strukturo, v njih pa rastejo oocite. V tretjem stadiju se spolne žleze naglo večajo in zavzemajo okrog 35 % trebušne votline. Ovariji so rumene barve, v njih se razvijajo oocite, ki so v obliki grudic in jih dobro vidimo že s prostim očesom. Testisi spremenijo barvo in postanejo prozorni do blede rožnate barve. Na prerezu so robovi ostri. V tem stadiju pri večini vrst rib spolne žleze ostanejo do zgodnjega poletja. V četrti fazi so spolni organi dozoreli, spolne žleze so dobro razvite in zavzemajo 75 % trebušne votline. Iker so velike in prozorne in jih je mogoče ločiti med seboj. Iz testisov steče mleček, v katerem so lahko pojavijo sledovi krvi. Ta stadij navadno ne traja dolgo. Kmalu mu sledi obdobje drsti, ko v jajčnikih nastane ovulacija iker, v testisih pa razredčitev mlečka/sperme s semensko tekočino. Že pri rahlem pritisku na trebušno steno se spolne celice obeh spolov lahko stisnejo iz telesa. Zadnji stadij procesa dozorevanja spolnih celic je obdobje po drsti, ko so spolne žleze prazne, njihov obseg in teža se zmanjšata, trebušna stena pa je sproščena in mlahava. V jajčnikih zaostane nekaj iker, v testisih nekaj mlečka, urogenitalna papila pa je še vedno rožnata.

V zelo kratkem času se spolne žleze povrnejo v drugi stadij, to je stadij mirovanja. V drstnem obdobju spolne žleze z zrelimi spolnimi celicami

dosežejo optimalno velikost in pri samcih zapolnjujejo obsežen del trebušne votline. Za objektivno presojo razvoja spolnih žlez pri obeh spolih pri ribah uporabljamo koeficient zrelosti iker, ki se izraža v razmerju mase spolnih žlez in celotne mase rib. Za oceno plodnosti uporabljamo koeficient plodnosti in gonadosomatski indeks. Koeficient plodnosti izračunamo tako, da dolžino ribjega telesa v centimetrih pomnožimo z maso telesa v gramih, rezultat pa delimo s številom zrelih iker. Število zrelih iker ocenimo tako, da preštujemo 5 g iker in število preračunamo na celotno težo spolne žleze. Gonadosomatski indeks izračunamo tako, da maso spolnih žlez v gramih delimo s telesno maso v gramih in množimo s sto. Pri nekaterih vrstah rib spolne celice dozori samo enkrat v življenju in po drsti odmrejo. Tak primer so jegulja in nekateri salmonidi. Spolna zrelost rib je ozko povezana s hitrostjo rasti in večanjem telesne mase posameznih vrst rib. Ribe, ki nimajo dolge življenjske dobe in so majhne, lahko spolno dozori že v drugem letu starosti, nasprotno pa ribe z dolgo življenjsko dobo dozori šele v starosti od 3 do 5 let, nekatere pa še kasneje. Največja vrsta jesetrov (*Huso huso*) dozori šele pri starosti od 15 do 20 let. Losos (*Salmo salar*) dozori v starosti 3 do 6 let, krap od 3 do 5 let ter ostriz v starosti od 2 do 3 let. Samci večine vrst rib spolno dozori z manjšo telesno maso in leto do dve prej kot samice, kar je povezano tudi z njihovo običajno krajšo življenjsko dobo. Samci ščuke denimo dozori že v prvem letu starosti. V primerjavi s samicami so samci prej godni za drst, ki pri njih tudi traja dlje.

Na dozorevanje spolnih celic poleg temperature vpliva tudi svetloba. Daljši dan spodbuja dozorevanje spolnih žlez. Na dozorevanje spolnih žlez vpliva tudi prehrana. Z raziskavami so ugotovili, da so pri krapih, ki so jih hranili z naravno hrano, iker prej dozorele kot pri enako starih krapih, ki so jim dodajali hrano, še posebno sojo. Izjema so postrvi, pri katerih je najintenzivnejši razvoj spolnih celic takrat, ko povsem stradajo.

Prof. dr. Vlasta Jenčič

Literatura

Bogut, I., Novoselić, D., Pavličević, J. (2006). Biologija riba, Poljoprivredni fakultet, Osijek.

Fijan, N. (1963). Anatomija, histologija, fiziologija i embriologija riba, predavanja »Ribogojstvo i bolesti riba, III. stupanj«, Zagreb, interni izvod.

25. MUHARSKI TABOR OSILNICA 2018

Druženje in učenje muharskih veščin

Letošnjega maja so se na muharskem taboru v Osilnici že petindvajsetič zbrali mladi muharji iz vse Slovenije. Tokrat se je tabora udeležilo 27 mladeničev iz desetih ribiških družin, sodelovalo je trinajst mentorjev in stalni sodelavci: Bruno Zorko, ki je predstavil kasting, in Luka Hojnik s svojo ekipo iz muharsko-vezalske komisije.

Znak tabora mladih muharjev

Kot že nekaj let je tabor tudi letos gostila RD Kočevje, ki je na voljo dala ribolovni vodi Kolpo in Čabranko, za dobro počutje pa je poskrbel Simon Kovač s svojimi namestitvenimi zmogljivostmi. Program je že kar nekaj časa nespremenjen, tako da je bil potek tabora brezhiben. Žal tokrat niso sodelovali mladi muharji iz Bihača, spodbudna pa je številčna udeležba domačih mladih muharjev. Od 27 udeležencev jih je bilo kar 21

Na muharskem taboru je bil v lovu rib z umetno muho najuspešnejši Anže Valentičič iz Tolmina.

Predsednik RZS v vlogi mentorja

prvič na taboru. Tega dejstva smo v komisiji za delo z mladimi ribiči (DMR) zelo veseli in smo temu ustrezno prilagodili program tabora. Več časa smo namenili tehniki muharjenja in učenja vezanja muh.

V petek, na dan prihoda na tabor, nas je na začetku tabora pozdravil predsednik komisije DMR Marko Lipovž, nam zaželel uspešno delo in obilo uspeha, predvsem pa lepo vreme, kar je za življenje in delo v naravi najpomembnejše. Popoldne je bilo namenjeno spoznavanju, namestitvi ter preizkušanju spretnosti v metu muhe v cilj in v daljavo na travnatem poligonu. Posebna pozornost je bila namenjena kastingu, kjer je Bruno Zorko z zanimivim predavanjem in praktično prikazal met obtežilnika v tarčo. Po prikazu in treningu so se udeleženci pomerili v disciplini meta muhe v daljavo in muhe v cilj, nato pa še v metu obtežilnika v tarčo. Dobili smo prve zmagovalce: v metu muhe v daljavo je bil najuspešnejši Adam Fortunat iz Tolmina, ki je dosegel daljavo 22,06 m, sledila sta mu

Martin Šircelj in mladi vedoželježi

Novomeščan Gregor Plavec (18,65 m) in Žan Valentinčič (17,30 m). V metu obtežilnika v cilj so bili nepremagljivi Tolminci, kjer je kasting tudi najbolj razvit. Zmagal je Vitan Bor Gorjan (72 točk), drugi je bil Adam Fortunat (62 točk) in tretji Tim Žgajnar (56 točk). S svojimi rezultati so bili res v veliki prednosti pred drugimi.

Po okusni večerji je po tradiciji sledilo učenje vezanja umetnih muh z mentorji in nepogrešljivim Martinom Šircljem. Mladiči so se razporedili ob mizah in pokazali veliko zanimanja in želje za podrobno spoznavanje tehnik vezanja.

Naslednji dan se je delo nadaljevalo po programu. Takoj po zajtrku in jutranjem razgibanju so člani muharsko vezalske

RD Tolmin. Največjo ribo, lipana, ki je v dolžino meril 41 cm, je ujel Maks Savič iz RD Straža - Sava.

Aktivnost, ki je za otroke po priljubljenosti takoj za muharjenjem na reki, je vezanje umetnih muh za odličja. Otroke smo razdelili v tri skupine. V prvi so vezali otroci z več izkušnjami na taboru, takih je bilo šest, preostale pa smo razdelili v dve starostni skupini. Naloga je bila za vse enaka: izdelati oziroma zvezati najmanj dve umetni muhi, obvezno eno suho in eno ličinko, lahko so dodali tudi muho po lastnem izboru. Po dveh urnem vezanju so otroci oddali svoje izdelke in odšli na zaslužen počitek. Vodstvo tabora je izbralo komisijo za ocenjevanje izdelkov; vodil jo je dr. Miroslav Žaberl, sodelovala

Tudi na zadnji tekmi so po pričakovanju najboljša mesta zasedli Tolminci v enakem vrstnem redu kot na prvi tekmi, le bera točk je bila nekoliko drugačna. Tudi največjo ribo, lipana 40 cm, je ujel Žan Valentinčič iz Tolmina. Med mentorji je največ znanja in spretnosti pokazal Andrej Šošarič.

Zaključek je bil kot vedno svečan; mladim muharjem smo podelili zaslužene pokal in priznanja. Skupna zmaga v vseh disciplinah je pripadla Adamu Fortunatu, najboljši tekmovalec v lovu rib z umetno muho pa je bil zmagovalec obeh tekem Anže Valentinčič. Za vse udeležence tabora je ribiška trgovina FAUNA pripravila praktične nagrade, ki so jih bili deležni tudi mentorji.

Še ena za spomin na prijetno druženje ob Kolpi in Čabranki

komisije z Lukom Hojnikom pripravili kratko, a odlično predavanje o entomologiji, prikazali tehniko vezanja nekaterih muh, ki so jih omenjali v predavanju, ter na koncu pripravili preverjanje znanja oz. hitri kviz. Nagrade so bile zelo mamljive: podarili so vzorce muh, ki so jih zvezali udeleženci Odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho, pa njihovi izdelki niso posegli po najvišjih uvrstitvah. Čas pred kosilom smo izkoristili za praktično prikazovanje tehnike muharjenja ter zanimivo predavanje o ribiški etiki, ki ga je pripravil dr. Miroslav Žaberl.

Popoldan smo nadaljevali z muharjenjem, kar so si otroci pravzaprav najbolj želeli. Mentorji so se razdelili ob reki in poučevali mlade o vseh podrobnostih muharjenja. Sledila je enourna tekma mladih, ki je prinesla tudi rezultate ribolova. Čas pred večerjo so otroci izkoristili za svobodne aktivnosti in z mentorji analizirali popoldansko tekmo. Zopet so bili najboljši tisti najbolj izkušeni: prvi je bil Anže Valentinčič (105,5 točk), drugi Žan Valentinčič (103,8 točk) in tretji Vitan Bor Gorjan (100,2 točki), vsi iz

pa sta mentorja Andrej Šošarič in Dušan Dolinar. V prvi skupini je bil najboljši Vitan Bor Gorjan, prvi, drugi je bil Adam Fortunat in tretji Anže Valentinčič. V starejši skupini je bil najuspešnejši Erazem Likar iz Škofje Loke, drugi je bil Žiga Papež iz Novega mesta in tretji Žiga Brodnik z Bleda. Med najmlajšimi, starimi od 10 do 12 let, se je najbolje izkazal Štefan Nerat z Ljubnega, drugi je bil Samo Boben z Bleda in tretji Nace Nerat prav tako z Ljubnega.

V nedeljo, zadnji dan tabora, so otroci nestrpno pričakovali ribolov, zaključno tekmo ter podelitev pokalov in medalj. Pred dopoldansko tekmo smo razglasili še rezultate v vezanju muh. Seveda je vsak dobil svoje zvezane muhe, da jih je lahko uporabil na tekmi. Zanimivost dopoldanskega ribolova je bilo presenečenje za otroke in mentorje. V prvem delu so tekmovali otroci in sodili (merili in vpisovali) so jim mentorji, zadnjo uro ribolova pa so se med sabo pomerili mentorji in vlogo sodnikov so prevzeli otroci. Bili so zelo strogi in natančni, pregledovali so tudi opremo, predvsem obtežitev in zalusti na trnkah.

Tudi 25. tabor se je končal srečno in spretno, brez nesreč in poškodb, kar je naš prvenstveni cilj. Kljub temu naj zapišem svoj pomislek: mogoče bi v prihodnosti kazalo razmišljati o starostnih kategorijah udeležencev, ker je bilo kar nekoliko žalostno gledati najmlajše, ki so se skorajda brez možnosti uspeha merili s starejšimi in bolj izkušenimi. Res je, da se je takšna situacija v vseh letih muharskih taborov pojavila prvič, vendar je bila zadostno opozorilo, da je v prihodnje treba temu nameniti več pozornosti.

Za konec še iskrena zahvala vsem, ki so omogočili izvedbo 25. muharskega tabora: RD Kočevje, ki je omogočila ribolov na ribolovnih vodah, s katerimi upravlja, Simonu Kovaču za odlično gostoljubje in možnosti za delo ter vsem mentorjem in staršem, ki so nam zaupali otroke. Predsednik ribiške zveze Slovenije dr. Miroslav Žaberl, ki se je aktivno vključil v delo in bil tudi uspešen mentor, je ob zaključku pohvalil delo komisije in spodbudil k nadaljevanju postavljenih ciljev.

Drago Ornik

70 LET RD AJDOVŠČINA

Posebno skrb namenjajo domorodnim ribjim vrstam

Davnega leta 1946 so ajdovski ribiči organizirali več sestankov, prvega v Novakovem mlinu, katerih posledica je bila v letu 1948 ustanovljena RD Ajdovščina (RD A), sprva kot okrajna ribiška zadruga Postrv Ajdovščina; štela je 34 ribičev, prvi predsednik pa je bil Anton Stopar.

70 let pozneje, v soboto, 2. junija 2018, je bilo v Ajdovščini v avli dvorane Prve slovenske vlade in pred njo že navsezgodaj živahno. Proslavo ob 70-letnici delovanja RD Ajdovščina, napovedano za 18. uro, je namreč ves dan spremljal pester program. Zelo zanimivo je bilo tekmovanje v kastingu (disciplina muha-cilj) s cepljenkami Radivoja Šavlija. Ker gre pri cepljenkah predvsem zaradi cene za dokaj redke izdelke, je bila to edinstvena priložnost pridobiti izkušnjo muharskega meta s palicami iz »olesenele trave« oz. bambusa. Precej obiskana je bila stojnica, na kateri je Zavod za ribištvo Slovenije predstavljal aktual-

ne projekte v povezavi z reko Vipavo in primorsko podustjo. V avli dvorane smo si lahko ogledali zmagovalne umetne muhe letošnjega 31. Odprtega prvenstva za najboljšo umetno muho, potekala je šola vezanja umetnih muh za najmlajše pod vodstvom Martina Šircelja, na ogled pa so svoje izdelke postavili nekateri proizvajalci predvsem muharske opreme in pribora za vezanje umetnih muh. Predstavili so portal Ribiške karte. Precej ribičev se je odpravilo na reko Vipavo na lov na največjo ribo. Skratka: zanimiv program in dobra družba so botrovali, da je čas do 18. ure hitro minil.

Na prireditvi ni manjkal Martin Šircelj, ki je svoje bogato vezalsko znanje tudi tokrat ne-utrudno prenašal na mladi rod.

Proslava
Uradni del proslave, ki jo je povezovala Sara Zemljič, se je

začel ob 18. uri v dvorani Prve slovenske vlade. Udeležili so se je številni visoki gostje, med

DAVID MARC, PREDSEDNIK RD AJDOVŠČINA:

»Spodbujajmo prostovoljno delo«

Najbrž sem ga za pogovor prisil ob nepravem času. Dan, ko je RD, ki ji predseduje, praznovala visoki jubilej, je za nekatere pač prepoln obveznosti in prvi med njimi je predsednik RD, ki mora imeti ves čas pod kontrolo. Kljub temu si je z veseljem vzel nekaj časa za kratek klepet.

70 let je dokaj dolga doba. Kako se počutite na čelu društva s tako dolgo tradicijo?

»Ponosen sem predvsem na naše predhodnike, ki so se nemalokrat spoprijemali z na videz nepremagljivimi težavami, pa so s trdno voljo in nesebičnim delom zmogli. To tradicijo nadaljujemo in nam gre kar dobro. V družino sem se včlanil leta 1972, ko sem bil v petem razredu osnovne šole in lahko rečem, da družino dobro poznam.«

Povejte kaj o starih časih? Kako so takrat lovili ribe?

»Danes razširjeno muharjenje je bilo takrat še v povojih. Skoraj vsi so vijačili, z muharjenjem pa smo pričeli mlajši. Bili smo tako uspešni, da smo se morali izogibati najboljšim mestom, da ne bi prehitro dosegli norme. Način *ujemi in spusti* takrat še ni bil aktualen, rib pa je bilo zares veliko. Tudi v merah od 30 do 35 cm, ki nam jih danes zelo primanjkuje. Na eni strani imamo veliko mladice, na drugi pa kapitalne primerke. Letno ribiči ujamejo vsaj eno desetkilogramsko soška postrv ter precej takih od 40 do 80 cm dolžine.

Muharjenje se je pričelo spontano in potem, ko so tudi drugi videli, da je ta način lova dokaj uspešen. Pred pomorom leta 1983 je k nam prihajalo veliko ribičev iz Švice in Italije, od katerih smo se marsičesa naučili. Danes

v glavnem samo muharimo, na nekaterih predelih reke pa je dovoljeno tudi vijačiti.«

Omenili ste pomor. Kaj se je pravzaprav zgodilo?

»Zgodil se je, kot sem že omenil, leta 1983. To je bila prava katastrofa za reko Vipavo, pokazal pa je tudi, kako bogata je bila reka z ribami. Žal na žalosten način. Ni se zgodil zaradi kemije, temveč so bili zanj krivi izpusti Tekstilne in Fructala, zaradi česar je prišlo do pomanjkanja kisika v vodi. Takoj za tem se je pričela še melioracija, ki pa je naredila še več škode kot pomor, saj je Vipava postala kanal. Pristal bi na regulacije rek v urbanih območjih, kjer so ob poplavih ogrožena tudi človeška življenja, druge pa raje pustimo reke v naravnih strugah. Vipava sedaj priteče v Miren sedemkrat hitreje kot je pred regulacijo, za 1,1 m pa se je znižal nivo podtalnice. Posledično imamo sedaj na zgornjem delu sušna obdobja, ki naredijo več škode, kot pa so jo prej poplave.«

Kot vem, ima ZZRS dober projekt ravno v povezavi z reko Vipavo na tem območju?

»Z Zavodom dobro sodelujemo. Trenutno v zvezi z reko Vipavo poteka dva projekta. Eden se nanaša na blažitev pretoka v zgornjem delu, drugi

Radivoj Šavli je predstavil svoje prelepe, iz bambusa narajene muharice.

Igor Kristan - Igi, mentor mladih v kastingu v RD Bled, se je uspešno preizkusil in lovu rib v Vipavi. Na prireditvi je sodeloval na tekmovanju v kastingu.

Miha Lenič, RD Idrija, med muharjenjem v Vipavi. Tokrat je prišel prvič in bil zelo zadovoljen tako z vodo kot s številom in kakovostjo rib.

Osrednji dogodek dneva, proslava 70-letnice delovanja RD Ajdovščina, je bil v dvorani Prve slovenske vlade v Ajdovščini.

njimi župan Občine Ajdovščina Tadej Beočanin, državni sekretar MKGP mag. Marjan Podgoršek, direktor ZZRS Dejan Pehar, predsednik RZS dr.

Miroslav Žaberl, predstavnik ZRD Primorske, predstavnik številnih RD, ribičke in ribiči ter drugi gostje.

Zbrane je najprej nagovoril

predsednik slavjenke David Marc, ki je na kratko opisal delovanje RD. Omenil je predvsem prizadevno delo vseh članov družine, ki opravijo vse naloge, zato mu predsedovanje taki skupnosti pomeni posebno čast. Združuje jih pripravljenost za prostovoljno delo, skrb za mladi rod ribičev, okoljevarstvo ter skrb za soško postrv in po novem še primorsko podust. Posebej je izpostavil nekatere institucije, brez katerih pomoči in razumevanja bi družina težko shajala, zato se jim je ob tej priložnosti zahvalil z upanjem za nadaljnje sodelovanje. Med njimi je posebej omenil predvsem občini Ajdovščina in Vipava, Zavod za ribištvo Slovenije (ZZRS), ZRD Primorske, Ministrstvo za kmetijstvo, goz-

darstvo in prehrano (MKGP), Ministrstvo za okolje in prostor in druge.

Župan Občine Ajdovščina Tadej Beočanin se je poleg čestitk v imenu občin Ajdovščina in Vipava najprej osredotočil na minulo delo RD A in nekatere težave, ki so jo pri tem spremljale. Posebej je izpostavil obdobje, ko se je kakovost vode reke Vipave znižala v IV. razred in je grozilo izumrtje vsega njenega življa. Dodaten udarec je bila nestrokovna in brez upoštevanja izkušnih ribičev in drugih zagovornikov sonaravnega kmetovanja izvedena melioracija. Tokratni jubilej dokazuje, da je družina zmogla in znala preseči vse težave, kar kaže na njeno vitalnost, organizacijsko trdnost in

David Marc, predsednik RD Ajdovščina

pa na ponovno naselitev primorske podusti. Zelo sem ponosen, da so nas povabili k sodelovanju in da upoštevajo naše nasvete. Mislim, da bomo oba projekta s skupnimi močmi zelo dobro 'spravili pod streho'.

Kako velika družina pravzaprav ste?

»Štejemo okoli sto članov in 30 mladincev.«

Kakšen je recept za toliko mladih? Menim, da ga bo marsikdo z zanimanjem prebral ...

»Ni posebnega recepta. Potrebna je kreativnost in pravi človek za delo z mladimi. Pri nas to zelo dobro opravlja Mirko Matjašec. Otrokom je potrebno

omogočiti nekaj več svobode predvsem pri ribolovu, ki je njihova glavna želja in zato ga nima smisla preveč omejevati. Če si v tem obdobju ustvarijo lepe spomine, kamor lahko spada tudi kakšna neumnost, bodo v naših vrstah ostali ali pa se kot odrasli znova vrnili.«

Kakšno je sodelovanje družine z lokalno skupnostjo? Je kaj skupnih dejavnosti? Čistilne akcije so, recimo, kar pogoste.

»Ribiči vsako leto pred pričetkom sezone organiziramo čistilno akcijo. Prav letos pa smo ob Dnevu voda prvič skupaj s Komunalnim podjetjem Ajdovščina organizirali akcijo čiščenja struge in brežin reke Vipave. Akcija so se udeležila številna društva in občani, kar nas je prijetno presenetilo. Imamo pa tudi dneve odprtih vrat; dostikrat nas obiščejo otroci iz vrtcev in osnovnih šol. Teh smo še posebej veseli.

Sem tudi v predsedstvu Športne zveze Ajdovščina, ki prve dni septembra organizira mini olimpijado, kjer se osnovnošolskim otrokom in drugim predstavijo vsa društva občine, tudi naša družina. Otroci se nad našo predstavitev navdušijo in marsikateri se tudi včlani v družino. Tako gre stvar naprej.«

Kaj pa ribiški turizem?

»Ribiški turizem je v precejšnjem porastu. Mislim, da je zanj med drugim kriva naša »divja« riba. Pazimo namreč, da vlagamo čim manj odrastlih rib. Imamo svojo ribogojnico Hubelj, kjer pridobivamo ikre soške postrvi. Mladice vzgajamo do enega leta, nakar jih vložimo v potoke. Ob večji vodi odplavajo postrvice same v reko Vipavo. Imamo pa tudi naravno drst in prav letošnja je bila še posebej dobra. Obišče nas veliko ribičev iz Avstrije, Italije, Švice, Nemčije celo Novozelance smo že imeli, pa domači gostje ... Tudi turistične agencije nas vključujejo v svojo ponudbo, vendar mislim, da je tukaj še veliko neizkoriščenih možnosti. Zaenkrat nimamo veliko povratnih informacij, vendar pa po teh, ki so na voljo, lahko sklepam, da so turistični ribiči zadovoljni in se iz leta v leto vračajo.«

Kako bi na kratko opisali teh 70 let? Je dandanes še ostalo kaj tistega začetnega navdiha in idealizma?

»Je, je. Še dosti ga imamo. Ko sem bil mladinec, smo imeli za današnja merila strogega ribogojca Mira Stoparja. Tega mu nihče ni zameril, saj smo vedeli, da je s srcem in dušo v družini. Bil nam je vzor. Tudi moj oče Jože je bil član UO, nihče ni nikoli delal za kakšno zasebno korist, le za družino. Sam želim in spodbujam čim več prostovoljnega dela. Člani so temu naklonjeni in zadeva deluje. Sem optimist in mislim, da se zanesenjaštvo vrača tudi v širšo družbo. Delo v ribiški družini pomeni sprostitev, pa tudi osebni izziv. Velja omeniti še zadovoljstvo ob skrbi za naravo, kar pa je za nas ribiče seveda samoumevno.«

Hvala za pogovor in iskrene čestitke k jubileju!

Prisotne so ob visokem jubileju nagovorili številni gostje, med njimi župan Občine Ajdovščina Tadej Beočanin, direktor Zavoda za ribištvo Slovenije Dejan Pehar, predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl in državni sekretar na MKGP mag. Marjan Podgoršek.

trdoživost številnih generacij ribičev, ki so vse bolj postajali varuhi naravnega okolja in gospodarjenja z življenjem v naših vodah. Župan je nadalje spregovoril o pomenu ribiškega turizma, še posebej po laskavi oceni turistične avtoritete Lonely Planet, ki je Vipavsko dolino uvrstila med deset najboljših ciljev Evrope, ki jih je treba obiskati letos.

»Ribiče odlikuje prostovoljstvo, ki ga tudi sam cenim in podpiram, saj je to temelj delovanja vsakega društva,« je zaključil župan, potem pa RD Ajdovščina za njeno predanost, prizadevnost in skrb za reko Vipavo in njene pritoke podelil jubilejno priznanje Občine Ajdovščina.

Besedo je povzel direktor Zavoda za ribištvo Slovenije Dejan Pehar, ki se je poleg čestitk ob jubileju družini zahvalil za možnost predstavitve nekaterih projektov Zavoda, povezanih z reko Vipavo, pred-

vsem Life for Lasca. »Zavod je danes tukaj v dveh vlogah. Kot strokovna institucija, ki pripravlja vse strokovne podlage za aktivnosti RD in kot nosilec projekta Life for Lasca, ki smo ga pridobili s strani EU. Sami ga nismo zmogli, zato so tukaj še druge institucije, ki so nam pri tem pomagale. Naš partner je postal Parco Ticino iz Italije. Glede na to, da projekt poteka na območju reke Vipave, smo si želeli sodelovanja lokalnih prebivalcev predvsem pa, ker gre za ribe, tudi RD. Želimo si, da bi primorska podust spet naseljevala te vode v takem številu kot nekoč. Vsem se zahvaljujem in vas prosim za nadaljnjo pomoč,« je direktor ZZRS povedal navzočim.

Nekaj besed je slavlencem namenil tudi predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl. Kot glavno nalogo ribičev je poudaril skrb za domorodne ribje vrste in pohvalil delo RD A, namenjeno soški postrvi in soškemu

lipanu. Izrazil je veselje nad projektom ponovne naselitve primorske podusti v reko Vipavo, predvsem pa nad sodelovanjem vseh RD tega območja pri tem delu. V nadaljevanju je nanizal nekaj splošnih težav, ki tarejo nas ribiče, med drugim tudi pomanjkanje mladih v naših vrstah. V povezavi s tem je še posebej pohvalil slavljenco, saj ima v svojih vrstah naravnost zavidljivih 30 % mladincev. V nadaljevanju je nekaj spodbudnih besed namenil revirjem v upravljanju družine, ki jih iz dneva v dan bolj obiskujejo domači in tuji ribiči, kar nedvomno pričra o njenem dobrem delu. Ob čestitkah za visoki jubilej in zahvali za minulo delo je s prošnjo, da bi tako delali tudi v prihodnje, RD Ajdovščina izročil jubilejno listino RZS s plaketom.

Mag. Marjan Podgoršek, državni sekretar na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), je poleg čestitk

Dobro za naravo je dobro za človeka

Za nekaj minut sem si uspel »prisvojiti« še vodjo projekta Life for Lasca, dr. Kajo Pliberšek. Projekt je bil namreč deležen precejšnjega zanimanja tako nekaterih novinarjev kot tudi številnih obiskovalcev. Zato in ker je veliko zanimivega o samem projektu že povedala v razgovoru, objavljenem v Ribiču, 5/2018, sem najin razgovor moral omejiti le na nekaj aktualnih vprašanj.

Dr. Kaja Pliberšek, današnji svečani dogodek, na katerem sodeluje tudi ZZRS, je dokaz dobrega sodelovanja z RD Ajdovščina. Na vaši stojnici sem zasledil veliko predstavitvenega materiala v povezavi s projektom ponovne naselitve primorske podusti v reko Vipavo in drugih dejavnosti Zavoda. Kako ste zadovoljni z obiskom in zanimanjem zanj?

»Projekt smo želeli predstaviti na lokalni ravni, zato smo izkoristili priložnost, ki jo je ponudila RD Ajdovščina. Pripravili smo manjšo brošuro, v kateri predstavljamo pomembnejše ribe in piškurje Vipavske doline, na kratko pa predstavimo tudi projekt Life for Lasca. Upam, da si bodo predvsem mladi z njo pomagali pri prepoznavanju rib v reki Vipavi. Z današnjim odzivom sem zelo zadovoljna.«

Dr. Kaja Pliberšek

Kakšno pa je sodelovanje z drugimi ribiškimi družinami s tega območja? Morda bodo bolj sprostile lov donavske podusti?

»Sodelovanje je zelo dobro, družijo nas skupni interesi. Ribiči se zavedajo pomena optimalne ribje združbe za zdravje vodotoka in uspešno upravljanje z njim. RD Ajdovščina, Renče in Soča- Nova Gorica so z nami sodelovale že v pravi projekta, vanj pa so tudi aktivno vključene. Med drugim se dogovarjamo tudi o tem, da bi bil lov donavske podusti neomejen.«

Je projekt ponovne naselitve primorske podusti edini projekt, povezan z reko Vipavo?

Zavod ima na tem območju še projekt »VIPava«, ki se odvija istočasno in je bolj habitatno naravnian. Z njim želimo zmanjšati pretočno moč reke Vipave v zgornjem, reguliranem delu. Načrtujemo izgradnjo nekaj obvodnih rokavov in odkop nekaterih starih meandrov reke pri čemer bo obstoječa struga ostala nedotaknjena. Voda se bo na teh mestih zadržala, kar bo v veliki meri zmanjšalo poplave v spodnjem delu reke. Obenem pa bodo poplavne ravnice med zdajšnjo strugo in novimi obvodnimi kanali koristile ribam, dvoživkam in drugim obvodnim

Na skrajno levi predsednik RD A David Marc in na skrajno desni predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl sta podelila priznanja za ribiške zasluge prizadevnim članom družine. Prijemniki so bili (z leve): David Marc, Borut Bukovec, Janko Fabčič, Vasja Mikelj, Franc Kranj, Franko Furlan, Klement Paljk, Mirko Matijašec, Mitja Nemeč in Bogdan Zemljič.

Člani UO RD Ajdovščina so po uspešno končani jubilejni proslavi takole pozirali kar na strehi dvorane. Stojijo (z leve): Borut Bukovec, Franko Furlan, David Marc, Klement Paljk in Bogdan Zemljič. Sedijo (z leve): Mirko Matijašec, Mitja Nemeč, Tomaž Kodre in Martin Gruzovin.

slavljenec izrekel zadovoljstvo, da je bil ZZRS kot ključni izvajalec javne službe v ribištvi uspešen na natečaju projekta Life. S projektom Life for Lasca se vrača upanje za ponovno naselitev izjemno ogrožene endemne vrste primorska podust v njeno prvotno življenjsko okolje. Cilj programa upravljanja rib v celinskih vodah Slovenije je ohranjanje vseh domorodnih vrst, ne glede na njihovo privlačnost za športni ribolov. Vsem, ki sodelujejo pri projektu, je zaželel uspešno izvedbo z željo, da bi v primorskih rekah znova plavale primorske podusti.

Sledili so nagovori predstavnikov ribiških družin in podelitev priznanj ter nagrad ribičem RD A za minulo delo.

Častni člani RD Ajdovščina so postali Pavel Boscarol, Jurij Hladnik in Dušan Žvab. Nagrado – leseno mizo za vezanje muh, izdelovalca Klementa Paljka (woodart-paljk) – je dobil za največjo ujeto postrv Zelenko Majstorovič. V kastingu je bil med 21 tekmovalci najboljši Dušan Bratašević.

Končno dejanje praznovanja visokega jubileja je potekalo v avli dvorane ob zakuški, pokušini imenitnih vin Tilia in prijetnim klepetom.

Ja, dan je bil kar dolg. Ne bom rekel, da tudi naporen. Da sem lažje krmaril med dogodki, sem

imel pomoč dveh vodnikov. Katja Pustovrh, vodja marketinga na ZZRS, me je vodila skozi zanimive projekte Zavoda za ribištvo Slovenije, čemur sem se z veseljem prepustil, ob reki Vipavi pa me je popeljal aktualni prvi sommelier v državi, vinar (vinska klet Guerila) in seveda ribič ter član UO RD Ajdovščina Martin Gruzovin. Obema se zahvaljujem za trud.

*Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net*

živalim. Koliko bo ta poseg dejansko prispeval k manjšim poplavam spodnjega dela je seveda vprašanje, nekaj vsekakor. Kar je dobro za naravo je dobro tudi za človeka je nekakšno sporočilo tega projekta.

Verjetno bo to obogatilo turistično ponudbo Vipavske doline?

Občine so izrazile željo, da bi lepote tega območja pokazale tako svojim prebivalcem kot turistom. Dogovorjeno je, da se na že obstoječi naravni poti ob reki in na mestih sanacije postavijo informativne table z opisom živali, rastlin in drugih zanimivosti, ki jih na območju lahko vidimo. Na primer mostovi se bodo izkoristili za usmerjanje pozornosti na zanimive obvodne ptice območja in podobno.

Zanesenjaštva vam na Zavodu ne zmanjka. Verjetno bo čez pet let v Vipavi vse polno primorske podusti?

Upamo in delamo na tem. Tovrstnih projektov je v Evropi izredno malo in gre za pionirsko delo katerega rezultat bo pomembno vodilo drugim v podobnih poskusih. Rezultat bo viden šele čez leta, nič ne moremo zagotoviti v naprej.

Projekt prinaša na eni strani sporočilo, da z vnosom tujerodnih vrst v okolje lahko povzročimo velike negativne posledice, ki jih je potem težko ali pa celo nemogoče popraviti. Kot drugo pa, da moramo biti ponosni na to kar imamo avtohtonega življa v vodi in ne vlagajmo tujerodnih rib, četudi so za ribolov atraktivne. Če že želimo ujeti kakšno od teh se raje odpravimo tja kjer so te ribe doma, nikakor pa jih ne vlagajmo v vode kjer jih nikoli ni bilo.

Hvala za pogovor in veliko uspeha vam želim!

H HODGMAN **PONUDBA RIBIŠKIH ŠKORNJEV HODGMAN V SLOVENIJI**

- TESTIRANI V SLOVENIJI 2017
- ULTRA ZVOČNO VARJENI ŠIVI
- POSEBNO POZORNOST SO NAMENILI OBREMENJENIM TOČKAM ŠKORNJEV
- IZDELANI SO IZ ŠTIRI IN PET SLOJNE TKANINE
- TRI VARIANTE ŠKORNJEV ZA VSE LETNE ČASE

VEČ INFORMACIJ TER VIDEO POSNETKI NA www.fishandfun.si

ŠKORNJE LAHKO KUPITE PREKO SPLETNE TRGOVINE, PREIZKUSITE JIH LAHKO NA SEDEŽU PODJETJA.

AMERIŠKI PROIZVAJALEC ŠKORNJEV OD 1838

POPRAVILO RIBIŠKIH ŠKORNJEV IN ČEVLJEV
VEČ LET ŽE IZVAJAMO:

- POPRAVILO RIBIŠKIH ŠKORNJEV VSEH ZNAMK (SIMMS, GREYS,...)
- POPRAVILO RIBIŠKIH ČEVLJEV, MENJAVA FILCA, VIJAKOV ITD.

GARANCIJA 1 LETO. OSTALE INFORMACIJE NA www.fishandfun.si/servis

TELEFON 041 784 559

FISH & FUN

Odkrivanje norveških lepot

Tiho brnenje letalskih motorjev me je prebudilo nad deželo tisočerih jezer, fjordov in severnega sija, kjer se v poletnih mesecih dan prevesi v noč šele pozno zvečer. Sopihanje vlaka in neprestano tuljenje siren, ki so se oglašale pred nezavarovanimi prehodi čez železnico, je potihnilo, ko sem prišel na cilj: študentski kampus Evenstad. V času študentske prakse, ki sem jo opravljal od začetka julija do konca septembra, sem imel priložnost doživeti tudi čare ribolova na severnem koncu sveta.

Študentski kampus, v katerem sem bival, na eni strani obdajata gozd in polje, na drugi pa reka. To podrobnost sem opazil že takoj na začetku priprav na potovanje. Posledično je sledil nakup primerne (beri: majhne) ribiške palice, ki jo je mogoče spraviti v potovalni kovček. Kraj ni za mestne srajce; do najbližje trgovine je dobrih 15 minut hoda, pozimi nekoliko manj, saj lahko reko prečkamo kar prek ledu. Zame pa je kraj, v katerem je več študentov kot prebivalcev (njihovo število se giblje okoli 80), pomenil raj na zemlji.

Gozdovi in jezera

Gozd poleg zanimivega živalstva, ki se skriva v njem, ponuja tudi nekaj slastnega: borovnice. Žal tudi komarje. Ogromno komarjev! Manjša jezera, ki se bohotojijo v prostranih gozdnih jasah, so idealna priložnost za ribolov jezerskih postrvi in jezerskih zlatovčic. Z optimističnim razpoloženjem sem se tudi sam odpravil v območje gozdnih jezer. Po nekaj metih manjše blestivke se mi je pod noge zakadila pošast, jezerska postrv, velikosti okoli 80 cm. Srce mi je poskočilo, noge zašibile, postrv pa odplavala. Nadaljeval sem z ribolovom, ko je prišla čudovita jezerska zlatovčica.

Očarljiva reka

Na drugi strani kampusa se leno preli-va reka Glomma, največja in najdaljša reka Norveške. Na določenih delih je divja reka, polna brzic, odlična za ribolov postrvi in lipanov, na drugih popolno nasprotje: umirjena reka s peščenim dnom, obraščena z vodnim rastlinjem, v katerem prežijo previdne ščuke. Kristalno čista voda, ki terja posebno pozornost pri ribolovu, je po drugi strani odlična priložnost za poletno osvežitev.

Sproščen ribolovni režim

Na prvi dan prihoda sem že stal v trgovini (majhni, a založeni z živili in vsem drugim) ter čakal, da bi mi prodali ribolovno dovolilnico. Nekaj več kot 40 evrov vredna letna ribo-

Evenstad, tik ob reki študentski kampus

Jezerska zlatovčica

lovna dovolilnica, ki je veljavna za 47 jezer in dve reki, je ena izmed redkih stvari, ki so na Norveškem dostopne po ugodnih cenah. Za primerjavo: za manjši hamburger boste v restavraciji odšteli 30 evrov.

Ribolovni režim se precej razlikuje od ribolovnega režima na Slovenskem, kar je verjetno posledica (zaenkrat še) z ribami polnih vod in njihove tradicije ribolova. Ribariti je (pretežno) dovoljeno z ribiško palico, načini ribolova za posamezne ribje vrste pa niso opredeljeni. Na območju, kjer sem lovil, ščuka nima ne varstvene dobe ne najmanjše lovne

80 cm velika ščuka mi je prišla že v prvem metu. Lakota je huda reč.

mere, količina dnevnega uplena ni omejena, dovoljeno je uporabljati celo pasti. Z varstveno dobo, najmanjšo lovno mero in omejeno količino dnevnega uplena sta zavarovana lipan in

potočna postrv, za druge ribje vrste pa varstvena doba, najmanjša lovna mera in količina dnevnega uplena niso opredeljene. Na Norveškem je zelo razširjen tudi ribolov z mrežami v sladkih vodah, seveda le z namenom zagotavljanja lastnih prehranskih virov.

Z ribolovno dovolilnico v žepu in palico v roki sem se nemudoma odpravil za reko. Po nekaj metih je

Družabno življenje in ribolov

V naslednjih dneh sem spoznal prijatelje, med njimi je bilo veliko ribičev, s katerimi smo skupaj lovili ribe. Tudi Norvežanke niso, vsaj kar zadeva ribolov, nič kaj sramežljive. Moj mentor praktičnega usposabljanja je strasten ribič, s katerim sva lovila tudi v bolj oddaljenih predelih. Za tovrstna območja je kolo nujno

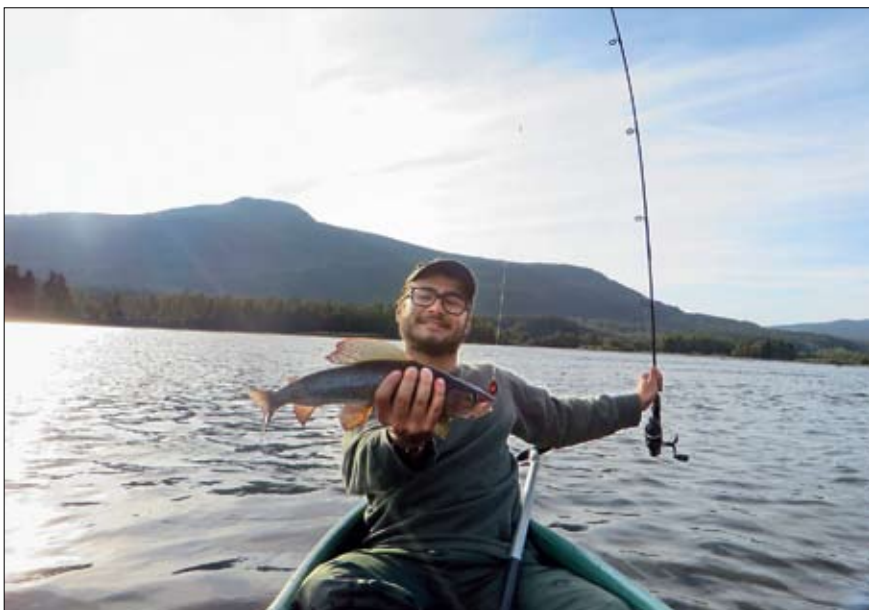
opozarjati močvirje, zato previden korak ni bil odveč.

Srednje veliki voblerji so bili kot nalašč za ribolov divjih jezerskih postrvi. Za mojim voblerjem se je naenkrat pokazal velik val, palico je za hip streslo in popustilo. Kolega je imel več sreče. Ulov dveh večjih jezerk nama je polepšal večer.

Počasen tok reke Glomme omogoča tudi uporabo kanuja. Tako sem se po

Del gozdnega jezera

Kolega z ulovljenim lipanom

sledil udarec in na vobler se je zapela manjša ščuka. Nepopisno veselje se je nadaljevalo pozno v noč, ko smo jo s prijatelji spekli na žaru in z užitkom pojedli.

prevozno sredstvo, avtomobil pa zelo zaželen. Tako sva se en dan z avtomobilom odpravila na oddaljeno jezero, do katerega sva se še peš prek gozdov in vlažnih tal prebijala slabo uro. Na bližino jezera je začelo

Postrv, dolga 40 cm, je bila med ščukolovom prav prijetno presenečenje.

Skuše – odlične ribe za ribolov in kulinarična specialiteta.

Presenečenje

navadi skupaj s katerim od prijateljev odpravil loviti ščuko. Čeprav sem iz kanuja lovil manjše ščuke, je bila narava najbolj navdušujoča ravno iz takšne perspektive.

Tudi ribolov z obale je bil zanimiv. Dve največji ščuki (78 cm in 80 cm) sem ujel ravno z obale.

Poleg ščuk, postrvi, lipanov, ozimic in menkov so v reki Glommi precej pogosti tudi navadni ostrizi, ki dosega zavidljive velikosti, vse do 40

Pogled na mesto Svollvær z gore Svollværgaite

Reka Glomma. V ozadju z uporabo domišljije ležeč moški.

Razgled iz spalnice

cm. Neredko sem imel pri ribolovu ščuke prijem ostriza.

Slaba dva kilometra višje od kampusa postane reka, polna brzic, pravi raj za ribolov lipanov in postrvi. Po navadi sem na tisto mesto odšel skupaj s katerim od kolegov, saj je lahko veslanje do kraja ribolova precej naporno. Ko smo se zasidrali, smo lovili z ribolovno tehniko vijačenja in blestivkami, ki so se jih najbolj razveselili lipani, prišla pa je tudi kakšna postrv. Lipani so dosegali velikosti vse do 45 cm.

Tudi v mirnejših predelih je bilo mogoče ujeti lepe postrvi. Med vijačenjem na ščuko je kar naenkrat zaropotalo na površju. Met voblerja čez razburkano vodo se je obrestoval takoj, saj je prišla divja postrv, ki se ni hotela predati.

Obisk Lofotskih otokov

Proti koncu mojega bivanja na Norveškem sem se s potovalnim nahrbtnikom na hrbtu odpravil še na Lofote, naravni biser Norveške, ki ga je po mojem mnenju treba obiskati. Novo zgrajena cesta z mostovi daje priložnost obiska otočja z avtobusom, s katerim sem se peljal tudi jaz, in sicer do zadnje vasi z najkrajšim imenom na svetu: Å. V tej vasi se razprostirajo ogromne priprave, na katerih sušijo njihove priljubljene polenovke.

Tudi tokrat ni šlo brez ribiške palice. Za ribolov na morju ni treba kupiti ribolovne dovolilnice. Prav tam sem ulovil svojo prvo polenovko, ki jo Norvežani zelo cenijo in radi lovijo.

Tudi ribolov skuš je izziv za ribiča, saj so zaradi svojega značilnega upiranja – tresenja zanimiv ribolov. Skuše sem lovil v manjšem fjordu na dan odhoda proti kampusu. Lovil sem jih z vijačenjem, za vabo pa sem uporabljal blestivko džig.

Zaključek

September postane na Norveškem precej hladen. Temperature se lahko spustijo tudi pod 0 °C, možnost prvega snega postaja vse verjetnejša. Seveda je to v veliki meri odvisno od same lokacije, kajti razlike med severom in jugom so velike. Idealen čas (ali pa tudi ne) za pobeg domov ...

Poln novih izkušenj, prijateljstev in doživetij sem pakiral kovčke, misli pa so bile že pri domačih. Slovo od prijateljev je bilo težko, olajšalo pa ga je vabilo na zimski ribolov pod ledom oziroma ti. »icefishing«.

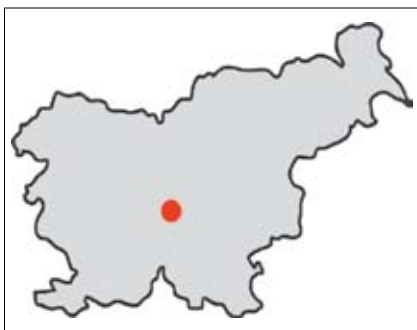
Jernej Košir

OBISK RIBNIKA V PRESERJAH

To imamo v genih

Vsake toliko časa po naključju naletimo na revir, ki predstavlja točno to, kar si želimo. Pred obiskom Preserij smo si v mislih naslikali miren dan ob vodi, udobno ribolovno mesto in obilico prijemov. Prav to smo dobili. Saj je lepo raziskovati in razmišljati o ribah, a ribolov je še vedno najpomembnejši. Brez tega pač ne moremo, preganjanje plavutastih vretenčarjev imamo v genih.

Že od nekdaj je ogromno razlogov, zakaj obiskati Savinjsko dolino. Turistični katalogi vabijo z zgodovinskimi parki, gradovi, mestnimi središči, pa še in še. Sami se najbolj razveselimo pivskega vodnjaka, muzeja hmeljarstva in pivovarstva, odlične štajerske kuli-

Približen položaj ribnika Preserje 2 na zemljevidu Slovenije.

narike (spomin na slastnega odojka iz Celja je še vedno živ) in ribolova. Od Logarske doline do Zidanega Mosta nas čakajo tekoče in stoječe vode, polne rib. Človek niti ne ve, kje bi začel. Mi smo se ne dolgo tega odločili loviti v Preserjah in ni nam bilo žal.

Ribolov v Preserjah je zares več kot dober, a povsod drugod žal ni tako. Receptura za zadovoljstvo ribičev in polno blagajno ribiške družine naj bi bila znana že dolga leta. Pravijo, da gre nekako takole: vzameš kak hektar ali dva razmeroma kakovostne vode, globoke vsaj 80 cm, jo napolniš z ribami, nastaviš ceno dovolilnice na dostopno raven in *voilà*, vsak vikend se boš otepal ribičev, saj se jih bo kar trlo. No, pa ni čisto tako. Pravzaprav je vse kaj drugega. Upravljanje z vodo že v osnovi ni mačji kašelj, ribiči pa postajajo iz leta v leto zahtevnejši. Samo nekaj kilogramskih krapov pač ne bo dovolj, da bi se ribič vrnil. Tu so še druge stvari, a ne smemo zaiti iz teme.

Ribnik je priljubljeno zbirališče tekmovalcev in drugih ribiških zanesenjakov. Iz ozadja jih pozdravlja gora Ojka z znamenito cerkvijo sv. Križa. Lepo je odpreti oči!

Klen je pogost plen ribičev, ki se podajo na ribnike v Preserjah. Če-tudi je le redko ciljna riba, pa je zanimiv nasprotnik in pogosto ga je težko ukaniti.

Revir

Z ribniki v Preserjah upravljajo v RD Šempeter. Sami smo lovili v ribniku številka dve, ki je največji, sta pa še dva, kjer se sme loviti, in sicer ena in štiri. Sliši se zapleteno, a vsak ribnik je primerno označen, tako da zamenjava ni mogoča.

Največji ribnik poseljujejo krapovci in plenilke; omeniti moramo lepe

krape, amurje, klene, ščuke in smuče. Ribolovna sezona posameznih ribjih vrst je takšna kot drugod po Sloveniji. Obstajata dve dovolilnici: ena za ribolov plenilk in druga za ribolov krapovcev. Obe sta za način ribolova *ujemi in vzemi*. Za lov krapovcev stane 15 EUR, a žal dovoljuje le eno ribiško palico. Dovolilnice lahko kupite v ribiškem domu ob ribniku, na drugih prodajnih mestih (za informacije pobrskajte po www.rd-sempeter.si) ali na spletu.

Udobna ribolovna območja so povsod ob jezeru, razen na drstišču, ki je označeno. Več sence bomo ribiči deležni le na južnem obrobju ribnika. Ribe prijemljejo praktično povsod, zato posebne priprave niso potrebne. Globina je različna, od enega pa do več metrov, dno je malce prodnato in čisto. Kot zanimivost naj omenimo, da v ribniku živijo tudi mreine in podusti, saj je izredno pretočen, voda pa mrzla in sveža.

Tisti z velikimi luskami so verjetno najbolj zaželeni med vsemi krapji, ne glede na velikost in težo ulovljene ribe. Nekaj posebnega je na teh lesketajočih se pegah, da ribiče tako zelo privlačijo.

Za dober ribjji stalež so v RD Šempeter poskrbeli tudi z varovanim drstiščem, kjer ribolov ni dovoljen. Območje je ustrezno označeno z ličnimi tablam.

Dostop do revirja je preprost in označen s cestnimi oznakami. Z avtoceste Ljubljana–Maribor zavijete na izvozu za Šentrupert in se peljete proti Preserjam. Sledite tabli za ribiški dom ali gostišče Žareča rajngla (nahaja se v ribiškem domu). V njej se lahko tudi izdatno okrepcate, saj imajo široko ponudbo jedi in pijač. Ribolov lahko v skrajni sili združite tudi z družinskim izletom, pa bo mir v hiši.

Ribolov

Odločili smo se, da poskusimo z ribolovom na južnem bregu ribnika, v senci manjših borovcev. Imeli smo dober pogled proti sredini vodnega telesa, z leve in desne strani pa dovolj prostora za neovirane mete. Pripravili smo kraparice, za vsak primer tudi elegantne palice *match*, ki bi jih uporabili v primeru, če bi ribolov na dnu popolnoma odpovedal. Pod velikim zelenim dežnikom smo hitro razstavili še podmetalko,

Pogled na ribnik Preserje 2. Ribolovnih mest je veliko, revir pa je primeren za ljubitelje krapolova, ribolova plenilk in beličarje.

blazino in škatlo z ribiškiimi drob-narijami.

Posebna oprema za ribolov v Preserjah verjetno ne bi bila potrebna, a vseeno je dobro, če ima ribič na voljo več mogočih rešitev. Kaj če se ribe prehranjujejo višje v vodnih plasteh? Takrat bi posegli po plovcu, za vabo pa bi uporabili koruzo ali kruh. S primer-nimi tankimi palicami ter pripadajočim kolescem in vrstico lahko tudi takšno

láhko vabo elegantno vržemo dlje in se vsaj poskušamo nevsiljivo približati oddaljenim jatam. Kaj, ko so krapji izbirčni? Poskusimo lahko z drugačno navezo, morda z dvignjenim bojlijem ali katero drugo vabo. Se ribe klatijo tik pod gladino in cmokajo za nečim, kar plava na njej? V poštev lahko pride muharica in ustrezna umetna muha. No, slednje res nismo imeli pripravljene, a tudi ta način ribolova bomo

Ocenjevalni list

Revirje ocenjujemo tako, da vsako izmed sedmih kategorij ocenimo z oceno od 1 do 6. Kategorije so ustrezno ovrednotene, kar pomeni, da sta npr. čistoča vode ali ribja populacija pomembnejši kategoriji kot možnost parkiranja ali dostop do vode.

Vodotok: Ribnika Preserje 2
Revir: Ribnik brez pritokov in odtokov.
Upravljavce: RD Šempeter

Kategorije in vrednost (faktor)	Obrazložitev kategorije	Ocena od 1 do 6	Rezultat (zvezdic)
Kakovost vode 0,20	Čistost vode in okolice vodotoka. Splošna senzorična ocena.	5,0	1,0000
Pestrost ribolova 0,10	Ali je na revirju primeren ribolov za začetnike in izkušene ribiče. Pestrost vodotoka s stališča načina ribolova.	5,0	0,5000
Cena dovolilnice 0,10	Ocena razmerja med kakovostjo ribolova in ceno dnevne dovolilnice.	5,0	0,5000
Ribja populacija 0,30	Možnost ribolova več ribjih vrst v različnih letnih časih.	6,0	1,8000
Pristop do vode 0,075	Zaraščenost vodotoka, udobnost pri ribolovu (metanje).	6,0	0,4500
Dostop do revirja 0,075	Prometna povezanost, možnost primerne parkiranja.	6,0	0,4500
Ocena upravljavca 0,15	Dostopnost do pomembnih informacij, odzivnost informacij, odzivnost in prijaznost upravljavca.	6,0	0,9000
		39,0 točk	5,60 zvezdic

Romantičen pogled na ribolovno mesto, poletno obarvane krošnje dreves in topel poletni dež

na tamkajšnjem ribniku še preizkusili. Zelo uspešen je lahko ravno v vročih dneh, ko so pod gladino aktivni tudi večji primerki.

Ker radi vztrajamo pri eni tehniki, smo se odločili, da bomo lovili s palicami za krapolov. Naveze smo pripravili že doma, lovili pa smo s preprosto navezo za ribolov na dnu, le da smo jo izdelali iz vrvice s prevleko, ki jo na mestu pred trnkam olupimo, da je gibljivejša. Takšna naveza se po naših izkušnjah kar dobro izkaže povsod, kjer je prodnato dno, je pa tudi enostavna za izdelavo in vsestranska. Če nanjo dodamo malo volframove paste, jo lepo uravnovesi, ko namesto navadnega boljlija na las namestimo plavajočega.

Voda je bila na videz motna, na otip pa zelo mrzla, saj priteče iz bližnje Savinje. V ribniku ostaja le kratek čas,

Bojljev se niso ustrašili niti kleni. Največji ulovljeni primerki so tehtali do okoli kilograma in pol.

Manjši luskinarji so prijemali eden za drugim. Borbeni in čudovitih barv so oplemenitili naše kratko bivanje v Preserjah.

Prečudovita obarvanost in velike luske so nas zelo razveselile. Zamislite si tega krapa, ko bo zrasel do teže 15 kg ali več. Prijatelj Grega bi rekel, da »ima potencial« ...

zato so ribe v njem zdrave in borbene. Sprva smo poskusili z boljliji z aromo slive in lupinarjev, ki se niso izkazali. Ribe se zanje niso zmenile, zato smo jih zamenjali z agresivnejšimi, takšnimi s pikantno mesno aromo danskega proizvajalca. Da bi bil zalogaj vabljujejši in vidnejši, smo na samostojno navezo namestili plavajoč pikanten bel bojlji angleškega proizvajalca z nekoliko manjšim premerom (16 mm), ki se je kot samostojna vaba že izkazal. Ustrezna izbira vabe je pri kratkotrajnih ribolovih zelo pomembna, vendar se ne bomo sprenevedali, da znamo vedno utemeljiti svojo izbiro. Navadno nas vodi šesti čut, gotovo pa bi drugačna vaba prinesla tudi povsem drugačen rezultat. Vprašanje je le, ali boljšega ali slabšega.

Lovili smo na razdalji približno 40 m od obale, ribolovnega mesta pa nismo krmili. Za privabljanje rib smo uporabili proste boljlije, ki smo jih za-

Barvitost zadnjega dela tega temnejšega gojenega krapa nas je presenetila. Tudi to je lepota krapolova, kajti riba ni enaka ribi, poleg teže in kondicije ulovljene ribe pa ribiče vse bolj zanima tudi njihova oblika in druge telesne lastnosti.

Pri ribolovu smo uporabili enostavno navezo za ribolov na dnu. Volframova pasta (na desni) jo je pomagala uravnesiti, če smo namesto navadnega bojilja na las namestili lebdečega.

vili v vrečke PVA ali nanizali na nit iz enakega materiala. Žal tam nočni ribolov ni dovoljen; prav zanimivo bi bilo primerjati krapovo aktivnost podnevi in ponoči.

Prijemi so se čez dan stopnjevali, ribe so bile vse pogostejše tudi pri gladini. Kljub temu smo vztrajali z ribolovom pri dnu oziroma tik nad njim. Po resnici povedano se nam ni ljubilo poizkušati z dvignjeno navezo (*angl.* Zig) ali celo z ribolovom na gladini. Zadovoljni smo dočakali temo, čeprav ulovljene ribe niso presegle nekaj kilogramov teže.

Vtisi

V ribolovu ob ribniku Preserje smo tako uživali, da se nam zdajle po glavi mota sočna misel, ki je ni nič kaj lepo izgovoriti, kaj šele zapisati. Bistvo je, da je bilo izvrstno. Krapci, kleni, majhen amur ... RIBE SO PRIJEMALE, A NE KAR TAKO. Če se je ribič potrudil, mu je voda trud vrnila. Dopoldne smo doživeli sončno pripeko, popoldne pa nevihto z nalivom. A domov smo se vrnili polni veselja in energije.

Revirju smo pri ocenjevanju pripisali kičasto odlično oceno: 39 točk (od 42 mogočih) in 5,6 zvezdice (od 6 mogočih). Težko ga bodo prekosili, čeprav nale-

timo na ribiška presenečenja, dobra in slaba, praktično vsak mesec.

Ko zaključujemo tale sestavek, je zunaj trda noč. Kmalu se bo oglasil tiskalnik in skozi valj pognal natisnjene vrstice. Še zadnjič se bo čeznje sprehodilo nemirno oko, nato pa se bomo odpravili v ribiško sobo po hladno pijačo in preverili ribolovno opremo. Jutri se namreč vračamo v Preserje in po žilah se nam pretaka ribiško vznemirjenje. Saj ga poznate. Ne glede na to, kako domači smo v revirju (ali pač ne), nam lahko vedno podari nekaj novega in posebnega.

Jure Ušeničnik

Vabilo na mladinski muharski tabor

Letos RD Vrhnika v sklopu svojih aktivnosti organizira drugi mladinski muharski tabor. Trednevni tabor bo potekal v čudovitem okolju vrtače Matjaževka v Verdu (Retovje), in sicer od 24. do 26. avgusta 2018. Na taboru boste spoznali ribji živelj, ki prebiva v sladki in v morski vodi, načine ribolova, spoznali opremo, ki jo uporabljamo pri tem, in seveda vse skupaj preizkusili na reki Ljubljanici v Retovju. Poskrbeli bomo tudi za zabavne aktivnosti, za kar se bodo trudili naši animatorji. Namen tabora je druženje mladine v naravi in spoznavanje dela v ribiških družinah.

Dve noči boste preživali v šotorih na travniku v Matjaževki. Za lačne želodčke bo poskrbel poklicni kuhar Miha. Poskrbeli bomo tudi za sanitarije in osebno higieno.

Cena, ki vključuje stroške namestitve, prehrane, ribolova in predavanj, znaša 45 evrov za mladince, za starše, ki želijo biti na taboru, pa je cena 55 evrov.

Udeleženci naj imajo s seboj zdravstveno izkaznico

in osebni dokument. Druge potrebščine, ki jih boste potrebovali, bomo sporočili staršem.

Dejavnosti ob vodi bodo potekale po skupinah, tako da bo zagotovljena varnost otrok. Vsak udeleženec tabora naj prinese s seboj svojo muharsko opremo, če jo ima, v nasprotnem primeru prosimo starše, naj nas o tem obvestijo, da bomo ustrezno opremo zagotovili mi. Starše tudi prosimo, naj nam posredujejo morebitna navodila za posebno oskrbo ali prehrano otrok (če jo imajo), sicer bomo vse udeležence obravnavali enako.

Prijave sprejemamo do vključno 15. avgusta 2018 na naslov: RD Vrhnika, Sinja Gorica 57, 1360 Vrhnika, ali na vladimirmikec.rdv@gmail.com.

Število udeležencev je omejeno na 20, tako da s prijavo pohitite. Vsa dodatna pojasnila dobite pri vodji tabora, Aleksandru, gsm: 070 513 085.

Veselim se srečanja z vami!

RD Vrhnika

Klen in postrvi

Z ribiškimi prijateljem Djurom sem se že nekaj časa dogovarjal za skupni ribolov. V preteklosti jih je bilo kar nekaj. Ko sva bila oba člana RD Dolomiti, sva dostikrat lovila na Koseškem ribniku – če je tako naneslo, tudi skupaj – ali pa na Krmskem jezeru pri Podpeči, pa v Zavodovem revirju na reki Savi pod Ljubljano in še kje.

Reka Sava konec aprila

Letos sva prvič lovila skupaj na reki Savi konec aprila. Kadar lovi skupaj več ribičev, je dobro, da se predhodno sporazumejo glede ribolovnega mesta. Siljenje na kraj, ki je vseč le enemu, medtem ko bi drugi raje lovil kje drugje, raje prihranimo za čas, ko bomo na ribolov odšli sami.

Škarpa na desnem bregu reke nad Kresnicami je znana kot dobro ribolovno mesto. Tam lahko ujamemo krape, podusti, platnice, linje (le-teh žal nekaj manj), klene in drugo. Posebno rad lovim na omenjenem mestu, kadar se mi ne ljubi prenašati opreme in pribora do težje dostopnega mesta, četudi je to v določenem obdobju v ribolovnem pomenu boljše. Včasih se je taka odločitev izkazala za dobro in sem imel številne prijeme borbenih mren in krapov, spet drugič pa sem bil (to pa večkrat) zgolj v vlogi satista poleg mirujočih palic. Nekajkrat sem se po večurnem vztrajanju odločil in zamenjal mesto ter bil nagrajen z mnogimi prijemi. Spet drugič sem dočkal svojih pet minut po skoraj celodnevem vztrajanju na enem samem mestu. Veliko je torej odvisno od tega, kako se bomo v danem trenutku odločili in če je pri tem vsaj nekaj sreče in dobre intuicije, je lahko ribiški dan zapolnjen s številnimi prijemi.

Tistega dne se nama ni posebno mudilo na ribolov. Začela naj bi okoli desete ali pol enajste ure. V baru Ivi v Senožetih sva prav mirno klepetala ob kavici še nekaj časa za tem, ko nama je prijazna natakariča napisala ribolovni dovolilnici za lov belic.

Okoli desete sva korakala po škarpi in znašala na kup potrebno opremo. Sam sem se odločil, da bom eno od vab postavil v glavni vodni tok ali na rob hitre in mirne vode, drugo pa nedaleč stran v že skoraj povsem mirno. Na podlagi prejšnjih izkušenj sem pričakoval, da mi bo v curku prijela kakšna mrena, v mirnem delu pa morda klen ali krap. Obe navezi sem opremil s kletkastim krmilnikom, na trnek pa sem poleg vabe postavil še PVA-mrežico, napolnjeno z briketi. »Poln krmilnik praškaste krme in še dodatek PVA z briketi bo ribe nezmotljivo vodil do vabe na trnku,« sem premišljeval ob pogledu na rahlo povišano in mlečno obarvano vodo. Za

Škarpa na desnem bregu Save nad Kresnicami je dobro ribolovno mesto. Poleg rib in ribičev ga redno obiskujejo tudi ribiški čuvaji. Pogovor z njimi je vedno bolj ali manj zanimiv, poln pomembnih informacij o dogajanju na vodi. Naju z Djurom je obiskal ribiški čuvaj Matjaž Jerina.

Moji palici sta tistega dne povsem obmirovali.

vabo sem na eno palico postavil lovni briket, premera 15 mm, na drugo pa najprej polovico plavajočega in polovico navadnega bojlija, kasneje pa v staro sirovo testo zavil bojli.

Djurom se je odločil, da bo poskusil srečo v bolj mirni vodi pod drevesnimi vejami v bližini nasprotnega brega. Za vabo je na trnek postavil dobri stari (vendar sveži) kosmič belega kruha. Vsestranska vaba, kot je kruh, le redko ali nikoli ne zataji in nanjo lahko vedno računamo. Pred začetkom lova je moj soribič svoje ribolovno območje nakrmil s predhodno namočenim, ožetim in zdrobljenim ter v kepe stisnjenim starim kruhom, ki mu je primešal nekaj zrn sladke koruze in kuhanega riža.

Medtem naju je obiskal ribiški čuvaj Matjaž Jerina. Ko je preveril ribolovni dovolilnici, smo se zapletli v pogovor. Neobvezen pomenek z ribiškimi čuvajem je vedno zanimiv, saj lahko izveš marsikaj o dogajanju na vodi tistega ali prejšnjih dni, predvsem pa o ribji aktivnosti. Kar sva slišala, je obetalo precej slab ribolov predvsem zaradi snežne vode, ki ribam ni nič kaj po godu.

Kljub temu sva s precejšnjim optimizmom nadaljevala z ribolovom. Palice pa so kar mirovale, vsaj moje. Prav nič ni pomagalo; ne diseča (nekaterim smrdeča!) vaba ne polne PVA-mrežice s slastnimi briketi, ki sem jih ob vsakem metu dodal na trnek. Po navadi je takšna kombinacija zelo uspešna, tokrat pa je ▶

Kreativni nered na ribolovnem mestu. Nič ne sme manjkati, po navadi pa je vsega preveč.

Tudi tako bogata ponudba ni prinesla nobene mreine, klena ali krapa. Se zgodi . . .

Iz starega kruha, kuhanega riža in sladke koruze je Djuro naredil kepe, s katerimi je krmil ribe.

Kruh je vsekakor ena najboljših vab in le malo rib se mu lahko upre. Tudi tale klen se mu ni mogel. Manjkali so le njegovi večji sorodniki. Bil je edina riba, ki je prijala vabo tistega, sicer lepo preživetelega dne na Savi.

delovala precej neboljeno. Čas nama je mineval v zanimivem klepetu o vsem mogočem, še največ o ribolovu in ribah. Glede na okoliščine sva imela še največ zadovoljstva z obujanjem spominov na ujete ribe, posebno tiste največje, ki so ušle. Tak primer je bil velik savski lusknar, ki je Djuru prijel pred leti. Po prijemu jo je ucvrl skorajda na nasprotno stran Save in Djuro ga je z velikim naporom uspel privleči nazaj. A le toliko, da ga je uspel videti. Potem pa se je – uganili ste –, snel in odplaval na bogve kateri konec Save. Imel naj bi vsaj 15 kg, lahko pa tudi več. Sam bi bil v tistem trenutku vesel precej manjšega ali pa kakšne vsaj polkilogramske mreine, klena. Znova sem napolnil krmilnik, na trnek pa obesil še PVA-mrežico. »Če tole ne vžge, potem res ne bo nič.« Palico sem naslonil na stojalo, zabodeno v edino zaplatico zemlje in peska na betonski škarpni, in se udobno namestil na stolu.

Še kakšna ura je minila, preden se je Djuro stresla palica. Ko je riba pobrala kosom kruha, se je čisto na rahlo napel laks, potem pa se je zakrivil še vrh palice. Končno riba na trnku! Žal pa ne na mojem. Pa ne, da mojemu kolegu ne bi

privoščil! Manjšega klena je Djuro hitro in spretno obvladal. Sledilo je obvezno fotografiranje, potem je klen znova zaplaval v Savo. Upam, da za dolgo ali vsaj dokler ne doseže kakšnih treh kilogramov.

Izpostavljena za tisti čas kar močnemu soncu sva preživela na škarpni še nekaj časa, vendar se naju ribe niso več usmilile. Malo pred iztekom dneva sva pospravila opremo in se odpeljala do bencinske črpalke v Dolskem, kjer sva v bifeju spila kavo, ki se je kljub pozni uri še kako prilegla. Doma sem nekaj ur pozneje zaspal brez težav. Vpliv svežega savskega zraka najbrž.

Lov postrvi na Zbiljskem jezeru

Čez nekaj dni sem bil Djurov gost na Zbiljskem jezeru, kjer sva lovila šarenke. Pred kakšnimi tridesetimi leti so ribiči tod postrvi veliko lovili na sardele, lignje in ribja jajčeca. Prijemale so velike, nekajkilogramske lepoticke in s privlačnimi skoki iz vode pogosto pognale ribičevo srce v rdeče polje obratovanja.

Sam nisem ravno veliko lovil na opisani način; raje sem premetaval meps ali manjši vobler. Spominjam se dvodelnega

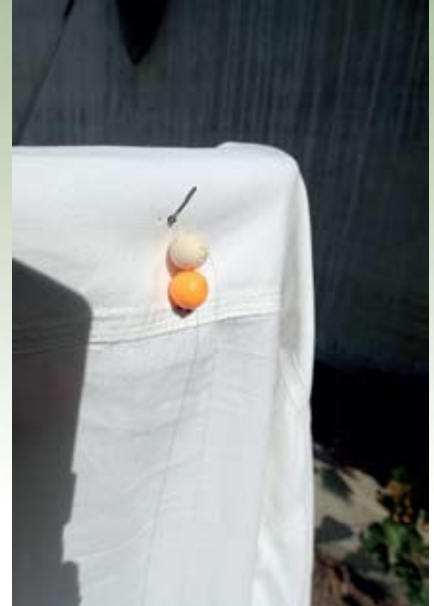
Balzerjevega voblerja Colonel, dolžine kakih 5 cm. Ta mala »zver« je pri vleki skozi vodo oddajala tako močne tresljaje, da se jim ni mogla upreti nobena riba. Preden je za vedno ostal v tolmunu Save, sem nanj ujel nekaj šarenk do 50 cm in vsaj ducat lepih klenov.

Ribolov postrvi na posebno Berkeleyjevo testo, po navadi živih barv, je zadnja leta zelo priljubljen. Nanj so ujele številne šarenke, tudi precej velike, nekajkilogramske lepoticke. Da je boj z zapeto šarenko precej napet in privlačen, ve vsak, ki je kdaj imel katero na palici. Posebno izrazito je to pri muharjenju, ko je treba divjo ribo umiriti z bolj ali manj finim priborom. Najin je bil sicer precej močnejši, toda še vedno sta pri utrujanju potrebni obzirnost in previdnost. Kadar lovimo na testo, pri čemer je trnek pokrit, moramo posebno pozornost nameniti pravočasnemu zategu. Če ribi dovolimo, da vabo pogoltne pregloboko, bomo imeli velike težave, če bi jo zaradi kakršnega koli razloga želeli izpustiti.

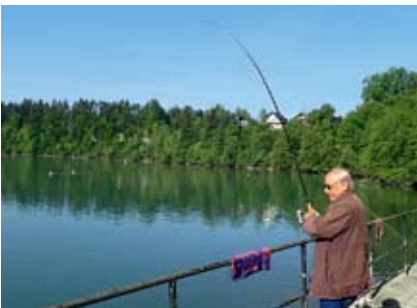
Djuro s prijatelji lovi postrvi na tak način že nekaj let in lahko rečem, da mu gre dobro od rok. Lahko se pohvali z lepimi ulovi šarenk; najtežja med njimi

Na Zbiljskem jezeru sva izbrala mesto pod gostilno. Tam je po navadi veliko labodov in drugih vodnih ptic. Tokrat jih je bilo manj; hitro so namreč ugotovili, da jih nisva prišla krmiliti in so se oddaljili.

Moj prvi met se je končal precej klavarno. Trnek z vabo se je zapel za mojo srajco, položeno čez stol. K sreči se je strgal le laks, lahko pa bi se končalo tudi slabše.

Še preden sem navezal novo navezo, je imel Djuro na trnku prvo postrv.

Plavajoča pasta (testo) z bleščicami, postavljena neposredno na trnek, je preizkušen recept za dober ulov šarenk.

je imela 3,6 kg. Pri tem je zanimivo, da ne njemu ne njegovim znancem na plavajoče testo še ni prišla nobena druga riba, razen postrvi.

Tokrat sem namesto paste najprej uporabil plavajoče bojlje. Izbral sem oranžne, bele in rdeče, premera 12 mm. Dva sta velika ravno toliko kot kepica testa v velikosti oreha, ki jo na trnek nastavlja Djuro. Najprej sem navezal bel in oranžen bojli in bil prepričan, da bo kmalu kakšna šarenka pobrala vabo in se ujela na trnek. Pred leti sem na navaden talni bojli, namenjen krapom, linjem in podobnim ribam, šarenko že ujel prav tam. Nekaj malega sem nakrmil in še najmanj sem pričakoval, da bom kmalu imel na palici borbeno šarenko, ki se je poskušala rešiti neprijetnega trnka s silovitimi pobegi in skoki iz vode. Seveda sem jo izpustil, saj nisem imel ustrezne dovolilnice, pa tudi trnek ji ni pustil resnejše poškodbe. Zahvala velja navezi z golim trnkom, na katerega se riba zapne praktično takoj, ko vabo spravi v usta. Nisem videl nobenega razloga, zakaj ne bi pobrala tudi plavajočega bojlja. Treba pa je seveda vztrajati.

Pred leti sem lovil postrvi kakšen kilometer gorvodno. Za ta namen sem si pripravil posebno rdeče obarvano vabo iz zmletih sardel. Razrezal sem jo na kockice, velikosti približno 10 x 10 mm, in jih na izbranem mestu zmetal v vodo, da bi privabil postrvi. Neučakanost me je že po slabi uri brez prijema pripravila, da sem se odpravil kakšnih 200 m nižje z namenom, da bi se kasneje vrnil. Po kakšni uri sem se res in, glej ga, zlomka, na mojem mestu je nekdo lovil. Počasi sem se mu približal, ga pozdravil in povprašal o ulovu. »Kar gre, ujel sem že dve postrvi tam okoli 35 cm dolžine. Sem zelo zadovoljen, samo ne vem, zakaj imata obe polna usta nekega rdečega drobirja,« mi je odvrnil veselo. »A res? Ne bi vedel, za kaj gre,« sem odvrnil poklapano. Potem sva rekla še nekaj besed o tem in onem, nakar sem se odpravil kar domov. Bridke izkušnje se spomnim vedno, kadar dlje časa ni prijema in me prime, da bi zamenjal mesto. Seveda jih kljub temu menjam; včasih se mi to, kot sem že zapisal, obrestuje, včasih pa ne, a tako izrazite polomije nisem doživel nikoli več.

Tokrat je bila voda v jezeru nekaj pod najvišjim vodostajem. Kadar se po klancu spustim v Zbilje in je ob nasprotnem bregu videti temen rob, nisem posebno navdušen, saj to pomeni nizek vodostaj, najraje pa lovim, ko je jezero polno. Takrat so ribe bližje bregu in jih je lažje ujeti. To je sicer mogoče tudi ob precej nizkem vodostaju. Prej omenjeno postrv, ki mi je prišla na talni bojli, sem ujel ravno ob izjemno nizkem vodostaju. Sedel sem namreč na izpostavljenem jezerskem dnu kakih pet metrov, morda tudi več od brega, kar je bilo svojevrstno doživetje, ki ga ne doživiš vsak dan.

Pod Gostilno Jezero sva pripravila pribor, moj prvi met pa je bil na meji katastrofe. Ko sem zamahnil, je glasno počilo. K sreči ni počila palica, pač pa le laks. Nekaj časa mi ni bilo povsem jasno, kaj se je zgodilo in s soribičem sva se le začudeno gledala. Konec laksa je žalostno visel z vrha palice, od obtežilnika in predvrvice z vabo pa ni bilo ne duha ne sluha. Ker nisva slišala, da bi kaj padlo v vodo, kot je v takih primerih običajno, nama je bilo vse še manj jasno. Ni mi preostalo drugega kot navezati novo

Pravo zadovoljstvo je opazovati množico ribjih mladik, ki jih je bilo sicer včasih na Zbiljskem jezeru veliko več. Vmes prime še kakšna postrv.

navezo. Med brskanjem po škatlici z drobnim priborom je moja pozornost vzbudil belo oranžen »obesek« na hrbtnem delu moje srajce, položene čez stol. Uganka je bila v hipu rešena. Pri metu sem s trnkom zapel lastno srajco in še dobro, da je palica ostala v enem kosu. Obtežilnik pa je Djuro kasneje našel v svojem zložljivem vedru za vodo. »Da ti uspe kaj takega, moraš biti že stručko,« sem pomislil, medtem ko sem obtežilnik spravljaj v škatlo.

Ko sem se ukvarjal z novo navezo, je imel moj ribiški prijatelj prvi prijem. Lepa šarenka mu je dobro zakrivila palico, preden sem jo zajel v podmetalko.

Zdaj-zdaj sem pričakoval prijem tudi na svojo vabo. Samozavest mi je malo uplahnila, ko je imel moj soribč znova prijem, a sem, kljub dobronamernim na-

Ena od treh postrvi, ki jih je moj soribč Djuro ujel tistega dne. Sam sem ujel le eno podobno, pa še to šele potem, ko sem po dolgem nagovarjanju le zamenjal vabo.

svetom, naj vendarle nastavim na trnek pravo vabo, še naprej vztrajal pri svojem. Šele ko je Djuro ujel tretjo postrv, sem popustil in tudi sam nastavil na trnek oranžno testo z bleščicami.

Kakšnih 15 minut sem moral počakati, preden sem po krajšem utrujanju spravil v podmetalko lepo šarenko. Djuro je ribo zajel, trenutek kasneje pa sem ribo uplenil. Bila je ena redkih, ki sem jo in jih še bom (morda pa tudi ne) uplenil letos. »Včasih si je treba privoščiti«, sem si rekel in že videl pripravljeno ribo na krožniku.

Tistega dne nisem uspel ujeti norme, ki znaša tri ribe. Četudi bi do konca vztrajal pri svojem, najbrž ne bi ujel nobene. Tako je vsaj kazalo. Kljub temu bom s plavajočimi bojliji še kdaj poskusil. Tokrat sem od svojega načrta na koncu odstopil in ni mi žal, kakor tudi ne, da sem ujel zgolj eno samo ribo. Okusnega oranžnega mesa je bilo namreč povsem dovolj za tri osebe, kar pa tudi ni kar tako.

*Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net*

Somijada 2018

RD Celje vabi člane RD Celje, člane drugih RD ter ribiče turiste, da se tudi v avgustu in septembru udeležijo dnevno-nočnega ribolova na some na Šmartinske jezeru – **Somijada 2018**. Ribolov bo potekal v skladu z Zakonom o sladkovodnem ribištvu (ZSRib), ribiškogojitvenem načrtu (RGN) 2017–2022, letnim načrtom izvajanja ribiškega upravljanja RD Celje in pravili RD Celje.

Ribolov bo potekal od 6. zjutraj do 24. ure zvečer na območju celotnega jezera, razen drstišč. Mogoča je tudi uporaba čolna.

Termini tekmovanj: 7. julij in 22. september 2018

Najmanj udeležencev: trije ribiči, od tega mora biti vsaj eden član RD Celje. Posebne ribolovne dovolilnice za 18,00 evrov bo mogoče kupiti v pisarni RD Celje v času uradnih ur (torek in četrtek) in v ribiškem domu RD Celje na Brezovi. Začetek ribolova bo vsako soboto ob 19. uri, zaključek v nedeljo ob 7. uri. Ribolov bo dovoljen z eno palico, eno navezo in dovoljeno vabo samo z obale s tehniko beličarjenja (plovec) ali na dno. Dovoljene vabe:

mrtva riba, večja od 15 cm, peleti, bojli, jetra, deževnik, kostni črvi, ligenj ter druge vabe živalskega ali rastlinskega izvora razen tistih, ki so prepovedane oz. zavarovane z Uredbo. Krmljenje: največ 5 kg, od tega 1 kg krme živalskega izvora. Izbor ribolovnega mesta na trasi bo po lastni izbiri.

Najmanjša mera in dovoljen uplen: som 60 cm, en kos.

Takoj po uplenu ribe in prijavi ulova dežurnemu čuvaju RD Celje v ribiškem domu RD Celje bo mogoče nadaljevati ribolov z nakupom nove dovolilnice. Uporaba mrež za shranjevanje živih rib ni dovoljena. Razvlek in polaganje naveze z vabo z uporabo čolnov vseh vrst sta prepovedana.

Ribiča z ulovljenim najtežjim somom bo RD Celje nagradila z letno ribolovno dovolilnico za plenilke.

Uplen ščuke ali smuča je prepovedan in ulov ne šteje v rezultat.

Vabljeni!

UO RD Celje

ZAPUŠČINA GEORGEA E. M. SKUESA, OČETA MUHARJENJA S POSNETKI LIČINK

»Resnična vloga avtoritete je spodbujati k razmišljanju«

Tako pomenljivo je v uvodu svoje druge knjige zapisal George Edward Mackenzie Skues, pionir muharjenja s posnetki ličink na angleških kraških rekah. Njegova premišljanja in zapisi z začetka 20. stoletja so pretresli zgodovino tedanjega muharjenja, ki je temeljila bolj ali manj na Halfordovi šoli ribolova s suhimi muhami. Večina muharjev tistega časa je lovila s suhimi muhami proti toku, vsakršno odstopanje je bilo prepovedano. Skues se je temu uprl, s pomočjo opazovanja pa je dognal, da je ličinkarjenje prav tako lépo in celo učinkovitejše kot muharjenje s suho muho. Njegova prizadevanja so zaustavila pol stoletja mrtvila v lovu postrvi z mokro muho in tlakovala pot za razvoj sodobnega muharjenja.

Med slovenskimi ribiči je G. E. M. Skues slabo znan, zato se spodobi, da ga predstavimo. Na podlagi lastnih opazovanj in bogatih ribiških izkušenj je razvil temelje muharjenja s posnetki ličink, ki so še vedno v popolni veljavi. Bil je iskalec resnice, njegov prispevek pa je dragocen, saj je zavestno odmislił uveljavljene smernice in razmišljal s svojo glavo, vse skupaj pa je tudi ustrezno dokumentiral.

Ze zgodaj v svojem muharskem življenju se je spotaknil ob svojevrstno angleško starokopitnost. Glasno je kritiziral pretiran pomen tradicije in avtoritete, pogrešal pa je posameznikova samostojna opazovanja in preizkušanje. Sodobniku, ribiškemu kolegu in vodji takratnih privržencev muharjenja s suhimi muhami, Frederichu Michaelu Halfordu (več o njem lahko preberete v Ribiču, 6/2016), je oporekal, da je iz tega načina ribolova naredil pravo sekto. V viktorijanskem obdobju pa tudi kasneje so na kraških rekah južne Anglije preganjali vse druge načine ribolova. Edina sprejemljiva vaba je bila suha muha. Skues je bil nad takšno grozovlado ogorčen. Odločno je trdil, da je to nesmisel, svoje poglede pa je sporočal v številnih pismih, člankih in knjigah.

Začetki

G. E. M. Skues se je rodil 13. avgusta 1858 na Novi Fundlandiji. Po očetovi strani je bil daljni potomec lorda Seafortha, a so doma živeli povsem običajno življenje. Z muharjenjem se je srečal pri štirinajstih, ko je obiskoval Winchester College. Marca 1874 je prvič navezal umetno muho, suho izvedbo vikhemovke (*angl.* Wickham's Fancy), a ostal praznih rok. Tudi sicer sprva ni bil kaj prida ribiško nadarjen, v prvi sezoni je ujel vsega dve potočni postrvi.

Ljubezen do ribolova se je večala, a je imel veliko dela s študijem prava, pa tudi opremo je imel bolj slabo. Po uspešno zaključeni šoli se je zaposlil v pravni pisarni, ki je urejala posle njegovega očeta. Zanimivo, zvest ji je ostal vse do upokojitve, to je več kot 60 let! Ker se ni nikoli poročil, je imel dovolj prostega časa, ki ga je namenjal le svojemu konjičku. Med delovnimi obveznostmi je spoznal Irwina Coxa, enega od lastnikov slavnega časnika *The Field*, ki je Skuesu maja 1883 podaril enodnevno dovolilnico za muharjenje na reki Itchen. V vmesnem času si je Skues nabavil tudi boljše ribiško opremo, zato si lahko samo zamislimo, kako srečen je bil.

Sprva se je posvečal muharjenju s suhimi muhami, nad katerim se je navdušil med branjem del F. M. Halforda. Da ribolov z njimi ni vedno učinkovit, ga je prešinilo po letu 1888. V vmesnem času je tudi osebno spoznal F. M. Halforda in viri navajajo, da sta se dobro razumela. Halford je Skuesa tudi povabil v elitno skupino Muharskega kluba (*angl.* Flyfishers' Club). Skues se mu je po daljši bolezni, ki jo je menda komajda preživel, res pridružil. Prijateljaval je tudi z drugimi ribiški veljaki tistega časa.

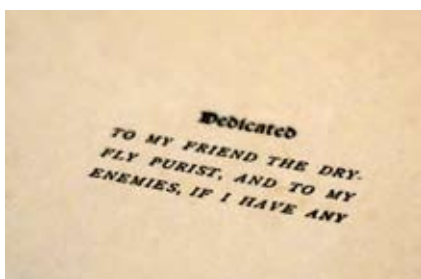
G. E. M. Skues je bil sramežljiv in je le redko poziral pred fotoaparatom, zato poznamo le malo njegovih fotografij, še manj pa je takšnih, ki bi ga prikazovale med ribolovom. (Foto: po Overfield, 1977).

Knjige s Skuesovo vsebino sodijo med svetovno ribiško dediščino. Vredno jih je prebrati ali celo uvrstiti v lastno knjižnico. V spodnjem delu fotografije sta izvirni škatlici in muhe iz Skuesovega časa.

Redke barvne table v njegovih knjigah kažejo na vzorce umetnih muh, s katerimi je lovil. V zgodnjem obdobju je prisegel na mokre izvedbe številnih slavnih vzorcev, denimo grinvilovko (angl. Greenwell's Glory).

Skues je bil hudomušen. V posvetilu prve knjige je napisal: »Za mojega prijatelja, purista v ribolovu s suho muho, in vse sovražnike, če jih imam.«

V določenih okoliščinah je lovil z muho Tup's Indispensable (v neposrednem prevodu bi ji lahko rekli »nepogrešljiva ovnova muha«). V izvorniku, ki ga je oblikoval R. S. Austin, je zvezana kot prelka.

Primer mokre izvedbe slavne grinvilovke, s katero je Skues zelo rad lovil.

Okoli leta 1895 je začel preizkušati ribolov proti toku z moko muho, s čimer je nekako združil starodavne angleške mokre muhe in način muharskega meta proti toku, ki je bil značilen za tisti čas. A Skues tako ni lovil zato, ker bi bilo to v modi, temveč je čutil potrebo, da lovi tako, da bo čim več ujel. Menil je, da ni smiselno metati postrvem muhe, ki plavajo na gladini, če se ribe ne dvigujejo k njej in se prehranjujejo z nečim, kar je pod njo. Z opazovanjem je tudi dognal, da krogi na gladini ne pomenijo nujno, da ribe pobirajo z gladine, temveč se je včasih dotikajo z gobci, včasih pa tudi z repi. Z zdajšnjega gledišča je to slišati samoumevno, a v Skuesovih časih niso imeli bogatih revij, videoposnetkov in spletnih strani. Informacije so bile skope in težko dostopne.

Hrepenel je po znanju in izkušnjah. Do leta 1899 je bil v uspešnost ribolova z moko muho že tako prepričan, da je pisal uredniku časnika *The Field*. Ribičem je priporočal, naj lovijo proti toku z mokrimi muhami vedno, ko ribe ne jemljejo z gladine ali na njej ni aktivnosti. Ribolov z moko muho v nasprotju s splošnim prepričanjem tistega časa ni štel za nešportno dejanje, temveč za zdravo pamet.

Številni članki in prva knjiga

Sprva je bil Skues bralec, kasneje pa tudi dopisnik številnih glasil in časnikov. V njegovem izredno bogatem opusu je več kot sto člankov, šest knjig in številni opisi edinstvenih vezav umetnih muh. Dopisoval si je z domačimi

in tujimi ribiči in tako spletel pomembne prijateljske vezi.

V zgodnjem obdobju odkrivanja ličinkarjenja je lovil s klasičnimi mokrimi muhami, nato pa se je poglobil v vprašanje, kaj ribe dejansko jedo, in ugotovil, da pri tem ne gre nujno za spremembe ličinke v odraslo žival, ampak celo za prave ličinke. Pregledoval je vsebino ribjih želodcev in začel z vezavo posnetkov muh, ki jih je našel v njih. Bil je izredno presenečen, zavzetost pa mu je prinesla tudi številne lepe ulove. Odkritja so ga vodila tako daleč, da je napisal prvo knjigo *Majhne spretnosti na kraškem vodotoku* (angl. *Minor Tactics of the Chalk Stream*) in požel nemalo kritik, ki so večinoma izhajale iz Halfordovega kroga. Toda Skues je želel samo, da bi ribiči odprli oči. Kako širokega duha je bil, začutimo že v uvodu knjige. V njem poudari, da ne želi jemati prednosti suhi muhi, temveč zagotoviti, da bi muharji ob kraških rekah sprejeli tudi muharjenje z moko muho.

Vrhunec

Za najboljšo Skuesovo delo velja njegova druga knjiga *Način ribolova postrvi z umetno muho* (angl. *The Way of a Trout with a Fly*). Bogata vsebina je temeljno čtivo za vse ljubitelje ličinkarjenja. Polnokrvni doživljanjski opisi ribolova posegajo na področje književne umetnosti, dragoceni recepti za vezanje umetnih muh pa so prava poslastica. Vmes Skues nevsiljivo naniza vrsto ribiških izkušenj ter razkošne izsledke dolgoletnih opazovanj rek in rib.

Knjiga je skrbno razdeljena na jasna poglavja, njen jezik je veder, tu in tam šaljiv, strahotno vedoželjen in poln izkušenj, ki jih je Skues znal spretno prelitati na papir. Vsebina je zbir številnih člankov, ki jih je avtor objavil v različnih ribiških glasilih in časopisih tistega časa, a je kljub temu vanjo uvrstil precej novosti. Že v predgovoru se je obregnil ob splošno sprejeta in celo edino dovoljena načela tistega časa, ki so temeljila na mnenju posameznika, ne na prepričljivih dokazih. Menil je, da je »resnična vloga avtoritete v spodbujanju ustvarjalnega razmišljanja, ne v omejevanju.« Kako srhljivo preroško zveni odmev njegovih besed tudi v zdajšnjih, menda svobodnejših časih.

Skues je izjemno praktičen in se zanašal na plodovita spoznanja lastnega opazovanja. To, da se je lotil ribolova postrvi pod vodno gladino, je le rezultat vedenja, da tam postrvi preživijo največ časa in se tudi najpogosteje prehranjujejo. Traktatom, ki se posvečajo utemeljevanju dvigovanja postrvi h gladini, se le nasmehne in strne bistvo v povedi: »Riba se na gladino včasih dvigne le, ker je lačna in ker je tam hrana, ki je zanjo zanimiva.«

Skrbno se posveča vprašanju zaznavanja vonjav in okusov pri ribah. Pri premišljevanju se naslanja na lastna opažanja in izkušnje svojih prijateljev. Vprašanje, kaj botruje ribji izbirljivosti, je zelo aktualno tudi dandanes. Skues omenja, da vodijo ribo »lakota, radovednost, napadalen pohlep, nasilno vedenje ali njihov združek«. Konec koncev dojema plen kot hrano, ribič pa mora vedno upoštevati njen odličen vid, predvideti, kje je, kako previdno predložiti umetno muho in tako naprej. Pri

Na kraških rekah južne Anglije je ribolov z mokro muho in tokom navzdol veljal za manj-vrednega. Skuesu to ni bilo po godu.

Ko se je Skues lotil opazovanja žuželk in prehranskih navad postrvi, je suho muho za-menjal z mokro, nato pa je nadaljeval z ribolovom s pravimi posnetki ličink. Nizal je lepe ulove, ribiče pa o doživljajih ob rekah obveščal v člankih in knjigah.

trnkah naleti na zanimivo zadrego in zapiše, da jih ribe »ali ne vidijo, ali pa se zanje preprosto ne zmenijo. Appetit žene postrvi tako močno, da vidijo le to, kar želijo videti.«

Za vezanje umetnih muh zapiše, da je umetnost. V nasprotju z nekaterimi sodobnimi avtorji loči impresionistično, kubistično, futuristično, postimpresionistično, prerafaelsko (!) in karikaturno vezavo. Za slednjo navaja, da je najuspešnejša, saj je tudi najpogostejša. Obregne se ob vezalce, ki zagovarjajo izdelavo popolnih posnetkov živečih žuželk. Zapiše, da posnemanje muh ni nujno oponašanje živega ali mrtvega osebk, temveč nakazovanje njegovih značilnosti, denimo barve, velikosti, oblike. Piše, da se lahko »posnemanje nanaša na življenje, aktivnost, barvo in velikost.« Zgodovinarji trdijo, da je bil Skues sicer dober, a ne preveč natančen vezalec. Verjetno nerodnost lahko pripišemo dejstvu, da je bil slep na desno oko. Znanih je

več kot 80 izvornih vezav, mnogih med njimi pa Skues nalašč ni želel poimenovati.

Med umetnimi muhami omenja zajčje uho (*angl. Hares's Ear*), jelševko (*angl. Alder Fly*), vrbnico (*angl. Willow Fly*), drobno zelenko (*angl. A Good Small Olive*), majhnega rdečega šaša (*angl. Little Red Sedge*), modrokrilo zelenko (*angl. Blue Winged Olive*), ajdovko (*angl. Pheasant Tail*) in druge. Razpravlja o pomenu kril pri izdelavi mokrih muh, nato pa zagovarja uporabo kosminja (*angl. dubbing*). Pravi, da je za izdelavo telesa posnetka ličinke primernejše kot tulci peres (*angl. Quill*).

Ne more si pomagati, da privržencev Halfordovega kroga včasih ne bi dražil z besednimi igracimi. »Sredi julija sem se odpravil na reko Itchen. Sedel sem in opazoval dogajanje ob vodi. Ribe so so klatile nad podvodnim rastlinjem, h gladini se niso dvigovale. K dnu sem potopil podmetalko in v mrežico zajel nekaj žuželk. Po kratkem ogledu sem našel

podoben posnetek v moji škatlici. Imel sem tri možnosti: da postrvi vržem suho muho brez razumnega upanja, da bi jo pobrala, da ribo pustim pri miru, ali da nadaljujem, kot sem si zamislil, in navežem ustrezno mokro muho oziroma posnetek ličinke. Bralcu pre-pustim končno mnenje, za katero možnost sem se odločil.«

Veliko soočenje

Tik pred drugo svetovno vojno so bili ribiči na kraških rekah južne Anglije ponovno priča poskusom prepovedi ribolova z mokrimi muhami. Zagovorniki muharjenja s suhimi muhami so verjetno še zadnjič v zgodovini poskusili obračunati s Skuesom in njegovimi somišljeniki, da bi muharjenje pod vodno gladino prepovedali za vedno.

Soočenje, ki je potekalo 10. februarja 1938 v londonskem Muharskem klubu, je v Skuesu gotovo pustilo grenak priokus. Po desetletjih ▶

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

2018	☾		●	☽	○																										
JULIJ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
SALMONIDI	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	
2018	○	☾		●	☽																										
AVGUST	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
SALMONIDI	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	
2018	○	☾		●	☽																										
SEPTEMBER	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
SALMONIDI	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER ULOV ○ SREDNJI ULOV ○ SLAB ULOV CIPRINIDI ▲ DOBER ULOV ▲ SREDNJI ULOV △ SLAB ULOV

truda, da bi muharjenje z mokrimi muhami dobilo veljavo in stopilo ob bok drugim načinom ribolova, je moral ponovno stopiti na govorniški oder in se zagovarjati. Izjemno zanimiv povzetek srečanja je objavljen v Overfield (1977).

Spomini z reke Itchen

Med Skuesova nesmrtna dela uvrščajo tudi knjigo Spomini z reke Itchen (*angl.* Itchen memories). Ob tej kraški reki je lovil polnih 56 sezon. Bila je njegova prva in zadnja lju-bezen, kot se je v enemu od pisem izrazil Roy Darlington, predsednik tamkajšnjega ribiškega kluba Abbotts Barton. Izdali so jo šele leta 1951, nastala pa je iz zapisov, ki so se skozi leta nabrali v Skuesovih beležnicah. Mlajšemu bratu Charlesu je avtor zabičal, da jih smejo objaviti šele po njegovi smrti. Ne gre za knjigo, ki bi opisovala tehnike ribolova, ve-zavo umetnih muh ali ribolovne pripomočke, temveč za zbirko doživljajev z ribolova na reki oziroma njenem odseku Abbotts Barton. Kljub temu se lahko iz nje ribiči marsikaj naučimo oziroma naredimo vzporednice z ribolovom v današnjih časih. Knjiga je izjemno berljiva, posamezne zgodbe so iskrive ter bogate in se berejo kot pravljice za lahko noč. Žal niso na voljo v slovenskem jeziku.

Slovo

G. E. M. Skues je umrl mirno 9. avgusta 1949 na svojem domu. V svojem poslednjem pismu je izrazil željo, da bi njegove posmrtno ostanke po upepelitvi raztresli ob reki Itchen, kjer je najraje lovil, na travnik ob revirju Abbotts Barton. Željo sta uresničila brat Charles in prijatelj William Mullins, upravitelj tamkajšnjega ribiškega okoliša. Tako se je ribič in slavni avtor ponovno združil z njemu ljubo reko in ožjo okolico.

V sestavku smo le nakazali na veliko bogastvo, ki ga je skozi ribiško življenje zbral in oblikoval G. E. M. Skues. Njegova pisana beseda predstavlja prve prave začetke urejene dokumentiranja muharjenja s posnetki ličink na svetu. Spodbuja k premišljevanju, saj zagovarja načela opazovanja, izobraževanja in opiranja na lastne izkušnje. Skues je bil, poleg Halforda in njunih najožjih sodelavcev, ključni igralec v primeru razkola med privrženci ribolova s suho muho in mokro. Razhajanja, ki jih je v nekaterih ribiških krogih čutili še danes, so pomembno pripomogla k razvoju muharjenja, tudi slovenskega, in k večji splošni ribiški kulturi. Zasluge, ki jih ima pri tem prav Skues, so izjemne, njegova vloga v svetovni ribiški zgodovini pa je ne-nadomestljiva.

Vsem, ki bi želeli поблиže spoznati razmišljanje Georgera E. M. Skuesa in vrednost njegovih del, predlagamo branje knjig, ki so navedena v spodnjem seznamu.

Jure Ušeničnik

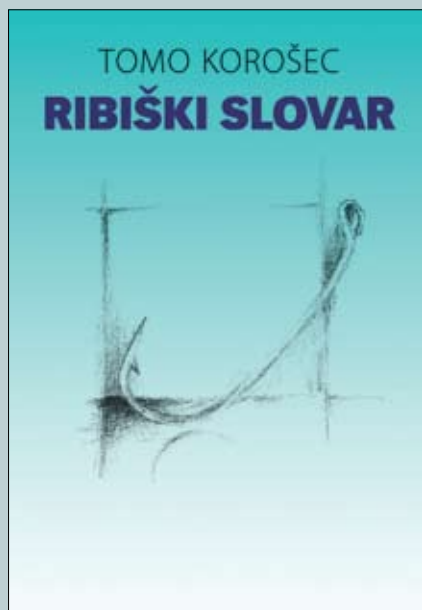
Literatura:

- Skues, G. E. M. (1910). *Minor Tactics of the Chalk Stream – and kindred Studies*. Prva izdaja. London: A. & C. Black.
- Skues, G. E. M. (1921). *The Way of a Trout with a Fly – and some further Studies in minor Tactics*. Prva izdaja. London: Adam & Charles Black.
- Skues, G. E. M. (1932). *Side-Lines, Side-Lights & Reflection – Fugitive papers of a chalk-stream angler*. London: Seeley Service.
- Skues, G. E. M. (1939). *Nymph Fishing for Chalk Stream Trout*. London: A & C Black.
- Skues, G. E. M. (1950). *Silk, Fur and Feather, The Trout-Fly Dressers Year*. London: Fishing Gazette.
- Skues, G. E. M. (2015). *Itchen memories*. Tretja izdaja. London: Robert Hale.
- Overfield, T. D. (1977). *G. E. M. Skues - The Way of a Man with a Trout*. London and Tonbridge: Ernest Benn Limited.
- Hayter, T. (2013). *G. E. M. Skues: The Man of the Nymph*. London: Rober Hale.

NOVO • NOVO • NOVO • NOVO • NOVO • NOVO • NOVO •

RIBIŠKI SLOVAR

dr. Toma Korošca

Cena izvida je 24 evrov + poština

Naročite ga lahko na elektronskem naslovu

info.rzs@ribiska-zveza.si

ali na telefonski številki

041/738-849

LOV RIB Z UMETNO MUHO

DEVETI DONAVSKO-JADRANSKI POKAL

Na reki Đetinji so bili najuspešnejši Blejci

Letošnje, tokrat že deveto tekmovanje za Donavsko-Jadranski pokal (DJP) je potekalo od 10. do 13. maja na reki Đetinji v Užicah v osrednji Srbiji.

Zgodovina mesta Užice sega vse do 12. stoletja, prvi podatki o mestu pa segajo v leto 1196. Zdaj se Užice razprostirajo na 660 km² in imajo z okolico približno 65 tisoč prebivalcev. Užice so predvsem znane po prvi hidrocentrali v Evropi, ki je bila postavljena leta 1900, samo pet let po izgradnji prve takšne na svetu (Niagara v Ameriki). V novejši dobi so bile Užice znane predvsem med drugo svetovno vojno, ko je bilo prvo osvobojeno ozemlje na prostoru tedanje države, poimenovano Užička republika. To je bil tudi razlog, da se je mesto leta 1946 preimenovalo v Titovo Užice in tako ime je nosilo vse do leta 1992, ko je dobilo prvotno ime.

Skozi Užice teče majhna reka Đetinja. Izvira v severnem delu Kremanske kotline pod goro Tare in združuje štiri majhne rečice in potoke. Đetinja je pravi planinski biser, na katerem se izmenjujejo tolmuni, preliivi in brzice, v katerih se skrivajo izredno lepe in kapitalne potočne postrvi, najde se tudi kakšen sulec in v spodnjem toku lipan. Športni ribolov je še v razvoju, dovoljeno je loviti na vse načine (blestivka, naravne vabe), zadnje čase pa je muharjenje vse bolj v ospredju. Đetinja se po 75 km dolgi poti pri Požegi izliva v reko Moravico, s katero tvori južno Moravo.

Slovenci smo se na dolgo pot v osrčje Srbije podali z dvema ekipama (ekipa Jesenic je tik pred zdajci odpovedala sodelovanje). Tako smo tekmovali samo ekip iz Bleda in ekipa RZS. Prihod sam je bil v začetku pravo razočaranje: hotel še iz Titovih časov, zapuščen in zemarjen. Usposobili so nekaj nadstropij, da smo se lahko namestili v sobah, in restavracijo za obroke. Nekako smo se navadili na razmere bivanja, ki pa nas niso odvrnile od dobrega razpoloženja. Domačini so nas dobro sprejeli in hitro so bile pozabljene slabosti. Še nekaj: reka Đetinja priteče v mesto dokaj čista in zelo

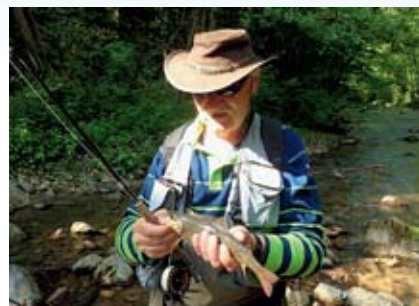
Zmagovalci DJP v Užicah: vodja ekipe Dušan Dolinar ter tekmovalci Matjaž Tirovič, Jure Osolin in Rok Šparovec

hladna. Pravo nasprotje pa je v mestu: vanjo je speljana vsa mogoča kanalizacija, tako da je reka kot brozga in vse kaj drugega kot privlačna za ribolov. Poskušali smo muhariti na začetku mesta, kjer je voda še dokaj znosna in presenetljivo je bil ulov kar dober: lepe potočnice in tu pa tam kakšen lipan. Uradni trening naslednji dan pa je že pokazal pravo podobo. Zanimiva gorska reka teče v težko dostopnem kanjonu, muharjenje je bilo zanimivo, pa tudi potočnice je bilo mogoče ujeti.

Na devetem DJP se nas je tokrat zbralo rekordno število ekip in tekmovalcev – kar 21 ekip iz osmih držav oziroma 63 posameznikov. Po opravljenih formalnostih (slovesnost ob odprtju in sestanek vodij ekip z žrebom sektorjev) smo nestrpnost pričakovali sobotni začetek tekme. Prvi del dopoldanske tekme je pokazal, da je v reki kar nekaj potočnic, vendar pretežno majhne in »domače«, tako da je bilo težko uloviti mersko ribo. Z rezultatom prve tekme smo bili Slovenci zadovoljni. Drugo mesto Bleda in peto mesto ekipe RZS med ekipami je bil uspeh, sicer pa smo glede na lanske rezultate tudi pričakovali visoke uvrstitve. Tudi popoldanska tekma je dala dober rezultat, predvsem ekipi Bleda, ki je prevzela vodstvo, malo manj uspešni smo bili v drugi ekipi, a še vedno na osmem mestu. Med posamezniki so bili

odlično uvrščeni Jure Osolin na drugem mestu, Rok Šparovec na petem in Danilo Bižal na šestem.

Nedeljska dopoldanska in zadnja tekma pa je presenetila. Poznalo se je, da so v reki res samo potočnice, ki so zrastle v reki – so plašne in so se hitro poskrile v tolmunih, tako da je bil ulov precej slabši od prvega dne. Vendar nam to ni pokvarilo veselja. Naši fantje z Bleda so dokazali, da zadnji rezultati na mednarodnih tekmah niso naključje in da so pravi mojstri. Brez presenečenja, vendar z velikim naporom so premagali vso konkurenco. Naj samo omenim, da

Reko poseljujejo čudovite domorodne potočnice.

je naš najboljši Rok edino ribo ujel le nekaj minut pred koncem tekme, in to z mero natanko 200 mm (dokumentirano s fotografijo). Taka prizadevnost in zagnanost povesta vse. Manj sreče smo imeli preostali tekmovalci, saj nas je kar nekaj ostalo brez merske ribe in tako smo si poslabšali tudi skupni rezultat.

Na koncu se je vse izteklo tako, kot smo si želeli in pričakovali. Ekipa Bleda je suvereno zmagala s 50 osvojenimi točkami in 38 ujetimi ribami, drugo mesto je pripadlo muharjem iz Banje Luke s 60 točkami in 28-imi ujetimi ribami in tretje ekipi Bolgarije s prav tako 60 točkami, a z manj (27) ujetih rib. Med posamezniki so prevladovali Črnogorci: prvo mesto je osvojil Aleksandar Galešević iz Moljkovca, drugi je bil Bojan Pešič iz Berane, tretji pa Filip Mirković iz Banja Luke. Naši najboljši so se uvrstili takole: šesto mesto Jure Osolin, osmo Matjaž Tirovič, 12. mesto Rok Šparovec, vsi z Bleda). Od tekmovalcev RZS je 14. mesto zasedel Danilo Bižal, medtem ko sva Drago Ornik in Zelenko Majstorovič pristala v drugem delu preglednice.

Dolga pot, ki smo jo opravili, ni bila zaman. Spoznali smo, da se tudi v Srbiji razvija muharjenje. Sicer počasi, a vendar vztrajno ribiči skrbijo za svoje vode in za to, da bodo v njih plavale le domorodne potočnice in lipani. Naši mladi tekmovalci so še enkrat pokazali, da so odlični tekmovalci in spoštovanja vredna konkurenca v prihodnosti – in kar je najpomembnejše: preostali tekmovalci govorijo samo še o ekipi z Bleda ...

Drago Ornik

Podelitev zlatih priznanj revije Proteus

V sredo, 23. maja 2018, so v ribiškem domu RD Straža Sava v Spodnjih Gameljnah podelili zlata priznanja revije Proteus in Prirodoslovnega društva Slovenije najuspešnejšim učencem, ki so sodelovali na 14. Državnem tekmovanju s področja biologije, tema katerega so bile v šolskem letu 2017/2018 slovenske sladkovodne ribe.

Ker so bile tema letošnjega tekmovanja ribe, ni naključje, da je zaključek potekal v sodelovanju z ribiči. Za to ima kar nekaj zaslug Antonija Sabotin Pečnik, profesorica biologije, ki s Prirodoslovnim društvom sodeluje že dlje časa, prireditve pa je tudi povezovala.

Na tekmovanju je sodelovalo 4636 učencev slovenskih osnovnih šol, ki so se najprej pomerili na šolskih tekmovanjih, iz katerih se jih je 724 uvrstilo na državno tekmovanje. Merilo za zlato priznanje je doseglo 45 učencev, 261 pa je bilo srebrnih.

Prisotne »zlate« učence, njihove starše in mentorje sta naprej pozdravila predsednik RD Straža Sava Dušan Pečnik in podpredsednik RZS Igor Kloboves. Oba sta izrekla veliko občudovanje nad znanjem, ki so ga pokazali vsi sodelujoči, posebno še najboljši učenci in bi jim ga lahko zavidal marsikateri ribič. Na kratko sta predstavila raznoliko delo ribiških organizacij, ki je še veliko drugega kot

Prirediteljica je povezovala profesorica biologije Antonija Sabotin Pečnik.

Nanje smo lahko ponosni. Dobitniki zlatih priznanj revije Proteus so pokazali vrhunsko znanje iz poznavanja slovenskih sladkovodnih rib.

le lov rib. Mlade sta povabila v naše vrste, kjer bodo lahko pomagali ribam in naravi, saj smo ribiči v prvi vrsti naravovarstveniki.

Direktorica Prirodoslovnega društva Slovenije Janja Benedik je izrazila veliko veselje nad številom prisotnih na prireditvi, obžalovala pa je, da niso mogli priti vsi. Pohvalila je delo otrok, pa tudi

JANJA BENEDIK, DIREKTORICA PRIRODOSLOVNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE:

Obstoj marsikaterere ribe je že ogrožen

Po podelitvi priznanj sem za nekaj misli o letošnjem tekmovanju, pravkar končanem dogodku in drugih dejavnostih društva poprosil direktorico Prirodoslovnega društva Slovenije Janjo Benedik.

Gospa Benedik, za kakšen projekt Prirodoslovnega društva gre?

»Tekmovanje s področja biologije je letos štirinajsto po vrsti. Vsako leto je tema druga, bodisi gre za rastline ali živali. Letos so bile ribe, ideja pa se mi je porodila na nekem predavanju na Društvu, katerega tema je bila reka Mura, načrti za njeno zaježitev in posledicah, ki bi jih ta imela za ribe. Zdelo se mi je prav, da na težavo opozorimo tudi prek takega tekmovanja. Obstoj marsikaterere ribe je že ogrožen, marsikaterere pa še bo, zato je dobro s tem seznanjati mlade.

To je le eden od projektov oziroma dejavnosti Prirodoslovnega društva Slovenije. Med drugim izdajamo tudi revijo Proteus, eno najstarejših revij pri nas, ki šteje že 80 letnikov. Po njej se imenuje tudi priznanje. Naše dejavnosti se spreminjajo, včasih smo več sodelovali s šolami, sedaj je tega manj, ker so šole bolj vezane na Evropske projekte. Razpisujemo tudi fotografski natečaj na temo narave za mlade fotografe od 6 do 25 let. Ta poteka že deset let in dobivamo zelo lepe fotografije.«

Janja Benedik

Projekt je zdaj za vami. Ste zadovoljni s potekom?

»Moram reči, da vsako leto, ne glede na razpisano temo, otroci presenetijo z visokim znanjem. Vprašanja so zahtevna

CELJE

Darovalca poskrbela za nov ribji zarod

Rečica Hudinja in ribogojni potok Dobrnica sta bila nekdanj polna življenja, v zadnjem času pa sta postala zelo osiromašena z ribjim življem. Razlog za to so predvsem nizki vodostaji v poletnih mesecih in čezmerno segrevanje vode. Svoje dodaja še intenzivno črpanje vode iz Hudinje in regulacija njenega spodnjega dela. Vse naštetu zelo vpliva na razvoj in obnavljanje življenja v vodi. Postrvi in lipan potrebuje za obstoj hladno vodo in globoke tolmune za zadrževanje. V zadnjem času veliko škodo povzročajo še ribojede ptice, kot sta kormoran in siva čaplja.

RD Celje, ki ima koncesijo za upravljanje z omenjenima vodama, skrbi za redno vlaganje potočne postrvi v skladu z načrti in tako poskuša ohranjati ribjo populacijo, vendar je zaradi prej naštetih dejavnikov nemalokrat ves napor zaman. Zato smo o navedeni problematiki seznanili tudi pristojne na občinah Vojnik, Dobrna in Vitanje. Občini Vojnik in Dobrna sta se odzvali in nam z donacijami priskočili na pomoč pri dodatni nabavi ribjih mladice potočne postrvi.

V prisotnosti podžupana Občine Vojnik Viktorja Štokojnika, župana Občine

Mladica potočne postrvi

Dobrna Martina Breclja in vodstva RD Celje smo 17. aprila letos v Dobrnico in Hudinjo vložili več kot tisoč enoletnih mladice potočne postrvi povprečne velikosti 12 cm. Mladice smo nabavili v ribogojnici Zagradec pri RD Radeče. Verjamemo, da jih bo večina uspešno kljubovala vsem pritiskom onesnaženj, vodnim posegom in plenjenju ribojedih ptic ter dočakala obdobje drsti, ko bodo lahko po naravni poti obnavljale populacijo.

Tako sta obe občini pripomogli, da bosta Dobrnica in Hudinja zopet polni življenja, za kar se jima iskreno zahvaljujemo.

Štefan Zidanšek,
predsednik RD Celje

njihovih mentorjev in staršev, ki imajo precej zaslug za izjemno znanje, ki so ga pokazali mladi nadebudneži.

Nato je sledila podelitev zlatih Proteusovih priznanj in tematskih daril, ki sta jih pripravili RZS in Meta Povž. Priznanja sta učencem podelila Janja Benedik in Igor Kloboves. Prireditve se je končala z zakusko in druženjem pred ribiškim domom.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

in tistim, ki dosežejo zlato priznanje, je treba zares čestitati. Ti so naš potencial na kateremkoli področju. Pri tem in podobnih projektih gre tudi za obliko posrednega izobraževanja, saj se otroci o temi pogovarjajo doma s starši, sosedi, prijatelji in tako širijo nekaj vedenja.

Zadovoljna pa sem tudi zaradi tega lepega dogodka. Antoniji (Sabotin Pečnik, op. p.), ki z nami sodeluje kot mentorica že od vsega začetka, sem hvaležna za povabilo, ki sem ga takoj z veseljem sprejela. Sledil je pozitiven odziv RD Straža-Sava in RZS in stvar je stekla. Hvala vsem.«

Boste z ribami še nadaljevali ali je bilo to enkratno dejanje?

Vsako leto imamo drugo temo. Leto prej smo imeli tujerodne rastlinske in živalske vrste in pri tem so bile omenjene nekatere tujerodne ribje vrste. Ribe pa so bile tema zgolj letošnjega šolskega leta. Morda bomo kaj podobnega v prihodnosti še ponovili.«

Hvala za razgovor in veliko uspeha še naprej!

Še malo, pa bodo zaplavale ...

Oživitev večdelnih muh – pomanjkanje novosti ali potreba?

*Pred skoraj petimi desetletji, natančneje leta 1971, sta dva izmed najpomembnejših avtorjev muharske literature v knjigi *Selective trout* objavila za tiste čase revolucionarno idejo o vezavi dvodelnih ličink, ki je nato potrebovala še skoraj dve desetletji za preboj na evropsko muharsko sceno, ko so jo podrobno predstavili tudi v najbolj znani nemški reviji.*

V zadnjem času smo spet priča oživitvi teh zanimivih posnetkov, ki so medtem iz enostavnih dvodelnih prerasli v večdelne in našli svoj prostor tudi med potezankami. Čemu lahko to pripišemo: pomanjkanju novih idej ali potrebi po čim boljšem gibanju posnetkov, da bi tako lažje pretentali ribe, ki postajajo vedno bolj zahtevne? V vsakem primeru tak način vezave omogoča veliko gibljivejše posnetke od običajnih, poleg tega omogoča tudi vezavo večjih in daljših muh, primernih za muharjenje na velike plenilce, kot so sulec, smuč ali ščuka. Vse to so razlogi, da bomo v nadaljevanju nekaj več pisali o njih in o njihovi vezavi ter uporabi.

Glavna značilnost omenjenih muh je gibljivost, s katero posnemamo gibanje ličink in pri potezankah tudi drugih organizmov, kot so različne vrste rib, piškurji, pijavke in podobno. S prvimi posnemamo predvsem ličinke večjih majske muh, ki se premikajo z zvižanjem navzgor in navzdol. Lahko jih uporabimo tudi za posnemanje ličink kačjih pastirjev, v obeh primerih pa moramo za pravilno gibanje muhe uporabiti vrh palice. Rahlo tresenje z njim je vse, kar moramo narediti. Najbolje je, da najprej poskusimo kar pred nogami, si zapomnimo potrebne gibe ter postopek ponovimo med ribolovom na daleč.

Gibljivost spoja, ki povezuje oba dela posnetka, najbolje zagotovimo z ravnim trnkom dolgohrbtnikom, na katerem najprej zvežemo zadek, nato pa s kleščami odščipnemo celoten zavoj trnka. Za oprsje uporabimo trnek kratkohrbtnik s širokim zavojem, ki mu zadaj uvežemo zanko, v katero smo prej vstavili obroček trnka z izdelanim zadkom. Zanko uvežemo navpično, zanjo pa uporabimo dovolj debel in trd laks (Mason, Maxima ...), ki ga lahko po vezavi na hrbišču še dodatno učvrstimo s sekundnim lepilom. Paziti moramo tudi, da je zanka dovolj velika, da omogoča gibanje. Če je pretesna,

Primer 20 cm potezanke za sulca in ščuko

se dela medsebojno lahko zatikata in gibanja ni. Prav od tega spoja je namreč najbolj odvisna gibljivost zadka.

Za izdelavo zadka enodnevnice najraje uporabljam mike jerebic za rep in navito nojevo fibro za škrge. Vse skupaj na hrbtni in trebušni strani prekrijem s fibrama sprednjega dela letalnega peresa gosi ali purana (biots) v zeleni

barvi, ki porebram z debelo vezno nitjo ali kevlarjem. Zadek naj se debeli proti obročku in sega prav do njega, pri čemer pazimo, da obroček ostane odprt in nepokrit. Obratno pa naredimo zadnji del, kolikor je le mogoče, tenak in mu nazadnje, ko ga vzamemo iz primeža, previdno odščipnimo zavoj trnka, tako da vidnega kovinskega dela

Originalne osnove, primerne za prve poskuse vezave večdelnih potezank

Alternativa za zadke dvodelnih ličink iz trgovine s hobi okraski (pri vezanju v primež vpnemo obroček).

ostane čim manj in da ne poškodujemo zadka. Sprednji del naredimo kot pri večini ličink s kosminjem in ga prek hrbitišča prekrijemo s fibrami fazanovega peresa. Tudi za posnemanje nog lahko uporabimo peresa jerebice enake barve kot za rep, zaradi česar bo posnetek še bolj realističnega videza.

Na tak način lahko v grobem naredimo karkoli, kar zadeva velikosti in barve, pri čemer se bolje izkažejo večji posnetki skupne dolžine od dveh do štirih centimetrov. Manjši se slabše

Primer dvodelne enodnevnic; pogled od zgoraj

gibljejo in to gibanje je tudi slabše opazno.

Pri večdelnih potezankah je velikost muhe omejena z dolžinami posameznih

osnov – členkov, na katere vežemo, in z dolžino dlačic, ki jih navijamo nanje. Naprodaj je precej različnih velikosti osnov, od skoraj deset centimetrskih do manj kot enega centimetra. Za začetek zadostuje paket osnov z imenom *Fish Skull – articulated fish spine (starter pack)*. Vsaka ima spredaj obroček in zadaj odprto zanko za spajanje z naslednjo. Medsebojno sta zasukana za 90°, kar omogoča pravi položaj vseh sestavljenih delov. Za izvirno muho, ki so jo duhovito poimenovali Game changer,

Primer dvodelne enodnevnic; pogled od strani

ker naj bi za vedno spremenila muharjenje, so na voljo posebna svetleča vlakna, ki jih preprosto na gosto navijemo na osnovo. Njihovo prodajno ime je *Minnow body wrap*. Na voljo so v različnih dolžinah in odtenkih, najbolje pa se izkažejo tista, ki imajo znotraj tudi nekaj UV-svetlečih vlaken.

Začnemo od zadaj z repom na najkrajši osnovi in ga oblikujemo s pomočjo škarjic. Ob vezavi na osnove pazimo, da vlakna navijemo dovolj na gostoto in z njimi pokrijemo celotno telo osnove, razen obročka in zanke, ki morata biti prosta, da se sestavljeni osnovi lahko neovirano gibljeta. Ko osnovo prekrijemo z ustreznim materialom, ga s škarjami proti repu stanjšamo v obliki stožca. Na zaključni osnovi je trnek, ki ga namestimo v zanko iz laksa.

Vlakna lahko poljubno pobarvamo z vodoodpornimi barvami in z njimi še dodatno poudarimo npr. vrsto ribe, ki jo želimo posneti. Trebušno stran po navadi pustimo belo. Oči jim lahko narišemo ali pa nalepimo. Lahko uporabimo tudi pripravljene plastične glave istega proizvajalca (*Fish Skull*), ki jih od spredaj nataknejo na trnek.

Za razliko od dvodelnih ličink večdelnih potezank skozi vodo ni treba voditi s posebnimi tehnikami, saj pravilno zvezane same zvijajoče plavajo v toku ali pa ko jih mi vlečemo skozi vodo. Gibanje je zelo naravno in podobno ribjemu. Kar pa je najbolje, je, da jih lahko vodimo tudi zelo počasi. Kot sem že omenil, je na tak način mogoče navezati tudi precej velike posnetke za muharjenje na sulca ali ščuko. V takem primeru je najbolje, da si osnove izdelamo sami, da so dovolj velike in toge. Težava nastane, ker potrebujemo vlakna, ki so dovolj dolga in trdna, da se ne sesedejo, ko je muha mokra. Rezultat je zopet muha, ki plava kot riba in naše možnosti za uspeh se tako povečajo, kar je tudi naš namen.

Možnosti je resnično veliko in na tak način si lahko izdelamo posnetke mladice, ki so pogosto hrana naših ciljnih rib. Najbolje plavajo neobteženi, zato moramo za ribolov v globljih predelih uporabljati toneče vrvice ali vsaj toneče predvrvice. Svinec spredaj ali obtežene glave namreč spremenijo značilno zvijajoče gibanje muhe v poplesavanje (jigging). Ker je pri nas veliko muharjev, ki radi lovijo na tak način, sem prepričan, da se jim bo tudi izkazal, če se bodo le odločili poskusiti.

Popularnost večdelnih muh se, kot sem omenil že v uvodu, povečuje iz leta v leto. Morda je zdaj pravi čas, da ugotovite, zakaj je temu tako.

Tomaž Modic

Primer materialov za telesa večdelnih potezank

Jakec se udeleži ribiških uric v ribiškem domu

Moram vam povedati, kaj sem v nedeljo videl. Končno so počitnice! Komaj sem čakal, da se za nekaj časa poslovim od učiteljic in šolskega zvonca. Sedaj bodo na vrsti pustolovščine, ki jih pri nama z Maticem nikoli ne zmanjka.

V nedeljo sva raziskovala mesto. Kolesa so za taka pohajkovanja več kot primerna. Seveda sva se največ časa zadržala ob reki, sedela v senci, opazovala, kako mimo naju potujejo žuželke, ki so poplesavale po gladini. Ko sva vozila po uličicah, sem s kotičkom očesa opazil ime ulice. Po nekaj sekundah me je prešinilo. Ustavil sem in se odpeljal nazaj do table z imenom ulice. Glej ga, zlomka! Jakčeva ulica!

Poklical sem Mitjo in mu ponosno pokazal prečudovito tablo, kjer se je bohotilo moje ime. Nasmejala sva se, Matic je celo predlagal, da bi poskusila poiskati tudi morebitno Matičevo ulico. Pa sva šla. Kolesarila sva po mestu, si ogledovala imena ulic, vmes sva se seveda morala ustaviti v slaščičarni, kjer sva si privoščila sladoled. Kokos, pistacija, lešnik, piškotek in moj najljubši, čokolada. Kako dobro sva se okrepčila in si napolnila baterije! Sedaj pa ponovno raziskovat. Med vožnjo sva klepetala, se smejala in kovala naslednje pustolovščine. Matičev očka je predlagal, da bi lahko odšla na ribiške urice k našemu ribiškem domu. Skrbni ribiči so za podmladek pripravili veliko aktivnosti za poletne počitnice. No, tudi nase niso pozabili. Matičeve ulice nisva našla, sva pa skovala

dovolj načrtov za vse poletje. Za začetek sva se odločila, da se bova v petek udeležila ribiških uric. Sliši se zanimivo, poleg tega pa imava ravno dovolj ribiškega znanja, da ga lahko kakovostno nadgradiva. Prav tako lahko spoznava nove

prijatelje, preostale ribiče v ribiški družini. Komaj sva čakala in odštevala tistih nekaj dni do petka. Starši so nama dali natančna navodila, ko pa je vročina zunaj malo popustila, sva se odpravila proti ribiškemu domu. Nisva pozabila na najin najljubši sladoled. Pri ribiškem domu je bilo zbranih že kar nekaj ribičev. Pri vpisu sva dobila majici, nato sva najprej pokukala v hišo, kjer so imeli pripravljeno sobo za ogled poučnih dokumentarnih filmov o ribištvu. V sosednji sobi so bila okrepčila in prigrizki. V eni od prostorov sem prepoznal očkovega prijatelja, ki je pripravljal ribiško opremo. Kako razburljivo! Zunaj sva si na tabli ogledala dnevni program. Koliko zanimivih tem! Umetne muhe, vabe za krapolov, ribiška oprema, dokumentarni filmi, ustvarjanje. Le kako bova preizkusila prav vse? Dogovorila sva se, da bova delavnice obiskovaa skupaj, začela sva pri ribiški opremi. Starejši ribiči so predstavili vsak kos opreme in povedali, za kateri namen ga uporabljamo. Očka me je veliko naučil, a tukaj lahko dobim še veliko novega in koristnega znanja. Učiteljica bi bila zelo ponosna name, saj še med počitnicami urim male sive celice in se učim. Po predstavitvi smo lahko sami poskusili pripraviti trnke in vabe ter vezali umetne muhe. Kako smo

Ribič Jaka pripravlja opremo za ribolov. Kateri predmeti ne sodijo zraven?

se zabavali! Drug drugemu smo pomagali, sodelovali, svetovali in pripovedovali ribiške zgodbe. Vmes smo začutili lakoto in žejo, prijeten vonj iz sosednje sobe je igrivo žgečkal naše nosove. Ribiči so pripravili obložene kruhke, njihove soproge so spekle pecivo in piškote, žejo smo lahko pogasili z domačimi sokovi. Po obilni malici smo se namenili ogledat dokumentarni film. Posneli so različne ribolovne tehnike na različnih vodah Slovenije in jih

združili v film. Med gledanjem sem se zamislil. Koliko je voda, ki jih moram obiskati! Še prej se moram pa pridno učiti, da bom obvladal vse tehnike. Konec koncev, ko bom dovolj star, me čaka še opravljanje ribiškega izpita.

Nad filmom smo bili navdušeni. Vesel sem, da sem se odločil za ta hobi. Spoznal sem kopico novih prijateljev, veliko novega sem se naučil, skrbim za naravo, da je čista, da smo do nje prijazni in jo negujemo, s

prijatelji tekmujejo v duhu zdrave tekmovalnosti, kjer ni zamer in nevoščljivosti. Razmišljal sem, kaj bi napisal oz. narisal na ustvarjalni delavnici, a na koncu sem ustvarjal papirnate ribice in igral igrico prepoznavanje rib. Spominja me na igro Človek, ne jezi se. Spoznal sem ribe, katerih imen še nikoli nisem slišal. Med nami je sedel fantek, rekel je, da je končal drugi razred, ki je poznal večino rib iz igrice. Neverjetno! Ko je komaj da znal brati, je že prebiral ribiške knjige in z očkom hodi na ribolov, odkar je shodil. Povabil nas je, da ga obiščemo in si ogledamo njihovo ribiško zbirko. Na koncu smo se lahko v ribniku ob ribiškem domu preizkusili v ribolovu. Vsak izmed nas se je pridružil starejšemu ribiču. Pokazali so nam, kako lovijo in kakšne vabe uporabljajo, kako navežejo trnek, kako pravilno držimo palico in kje se ribe najraje zadržujejo. Gospod, ki sem se mu pridružil, mi je povedal, da je ribič postal zato, ker je imel težko službo in je potreboval mir in tišino. Ob vodi je našel zavetje od vseh skrbi in si napolnil baterije. Tudi žena se mu je pridružila pri ribolovu in vmes sta skovala veliko pomembnih načrtov. Sedaj pa je raje doma in pazi vnučke, zato se sam odpravi na ribolov, najraje k ribiškemu domu, saj se tukaj zberejo prijatelji. Urice so prehitro minile. Kot bi mignil, se je sonce skrilo za hrib in počasi smo morali proti domu. Veselili smo se prihodnjega tedna, ko se bomo zopet udeležili ribiških uric.

Nuša Božičnik

Izogno se težavam pri ribolovu

Bliža se čas počitnic in dopustov. Verjetno je za večino ribičev, predvsem mladih, to čas najlepšega, najzanimivejšega ribolova. Za svoj dopust ribiči po navadi izbiramo cilje, povezane z ribolovom, ki so največkrat nekje ob jadranski obali, nekateri ob rekah in jezerih, vsi pa daleč od doma. Da bo ribolov potekal po naših zamislih, pa bo potrebna ribiška oprema, ki jo moramo peljati s seboj. Že sam transport je poleg vse druge prtljage pravi izziv.

V skoraj štiri desetletja dolgem ukvarjanju z izdelavo in popraviljem ribiške opreme sem spoznal, da sta pravilna skrb in vzdrževanje opreme za mnoge ribiče precejšnji neznanki. Zato bi rad v nadaljevanju zapisa nekaj svojega znanja in izkušenj delil z drugimi ribiči. Prepričan sem, da bodo te informacije marsikomu prihranile kakšen nepotreben strošek in slabo voljo.

Če torej po zadnjem ribolovu nismo postorili nič za našo opremo, je to treba storiti zdaj – pred odhodom na počitnice. Še je čas za odpravo kakšne napake. Ko se odločimo, katero ribiško opremo potrebujemo za načrtovani ribolov, jo čim prej temeljito preglejmo.

Ribiške palice

Glede na vrsto ribolova bomo pač vzeli različne palice. Čeprav so po svoji zasnovi (obliki) lahko precej različne, morajo na koncu zadostiti edinemu pogoju: pripeljati ujeto ribo v naše roke. Žal nalomljena palica z razpadajočimi keramičnimi vodili prav gotovo ni zagotovilo za to. Ko je na koncu vrvice kapitalna riba, o kateri smo sanjali pred odhodom na težko pričakovani dopust, bo tej nalogi kos samo brezhibna oprema. Zato temeljito preglejmo telo palice – blank, da ni resnejših poškodb, ki bi lahko povzročile zlom pri obremenitvi.

Naslednji zelo pomemben del so vodilni obročki za laks. Poškodovana keramika v obročku je kot ostro rezilo, ki ga hitro uniči (slika 1). Poškodovane obročke je treba zamenjati.

Opazam, da nekateri ribiči pri menjavi obročkov na teleskopskih palicah le-te pritrđijo s sekundnim lepilom, kar je povsem neprimerno, saj ponovna menjava skoraj ni mogoča. Enako velja za menjavo vrhnjih obročkov. Priporočam, da za pritrđitev uporabite posebno lepilo, ki ga lahko kupimo v skoraj vseh ribiških trgovinah.

Pozor: za odstranitev obročkov potrebujemo toploto in če nismo večji tega dela, lahko uničimo palico!

Posebno temeljito preglejmo spoje palice.

Tudi teleskopske palice je treba skrbno očistiti. Že najmanjša nečistoča ali drobec peska med stičnima stenama palice namreč lahko povzroči neverjetne težave, lahko celo zlom. Kar veliko palic sem že reševal, ker so bili njihovi spoji »zabitii« skupaj; verjemite, da to ni preprosto opravilo. Če se vam to zgodi, ne uporabljajte klešč ali podobnih prijemal, ker boste palico uničili.

Slika 1: Poškodovana keramika v obročku je kot ostro rezilo in zlahka uniči laks.

Tudi gretja ne priporočam, ravno nasprotno: palico potopite v hladno vodo za kakih 10 sekund in poizkušajte razdvajati zabit spoj. To še posebno velja za muharice in vijačnice. Če vam ne uspe, to delo raje prepustite strokovnjaku.

Da palice ni mogoče razstaviti, sta pogosto kriva še dva vzroka. Prvi je, da smo pri sestavljanju uporabili preveliko silo. Bolje je slabo sestavljeno palico ponovno sestaviti, kot pa si s preveliko silo narediti težavo. Drugi vzrok nerazstavljivega spoja pa je voda v njem, ki ga zatesni in oteži razstavljanje palice.

Da se tem težavam izognemo:

- skrbno obrišemo moški del spoja. Nekateri po čiščenju uporabimo preprosto zvijačo in spoj namažemo tako, da s prstom podrgnemo po zunanem delu nosu, kjer je skoraj vedno fina maščoba in jo s prstom naneseemo na zunanji spoj palice,
- poskrbimo, da v palici ni vode,
- notranji del spoja previdno očistimo z vatirano paličico za čiščenje ušes,

➤ pri sestavljanju uporabimo primerno silo.

Ribiško kolesce

Dobro vzdrževano ribiško kolesce je pogoj za brezskrben in učinkovit ribolov. Nedelujoča zavora ali škrtajoči zobniki tega ne omogočajo, zato takšno kolesce ne sodi na ribiško palico. V nadaljevanju bomo namenili pozornost samo tistim težavam, ki jih lahko odpravi skoraj vsak ribič sam brez posebno zahtevnega znanja.

Ribiška kolesca so dokaj zahtevni finomehanski izdelki. Večina je izdelana iz Al zlitin ali plastičnih mas. Za večino velja, da so občutljiva za slano vodo, udarce in nečistočo. Za pravilno delovanje potrebujejo primerno mazanje (olje ali mast).

Pozor: preobilno mazanje lahko povzroči nepravilno delovanje ali celo poškodbo!

Pri uporabi in vzdrževanju upoštevajmo navodila izdelovalca. Uporabljajmo orodje, ki je primerno in brezhibno. Ničesar ne delajmo s silo, saj imamo opraviti s preciznimi strojnimi deli. Če nismo večji zahtevnejših opravil na ribiškem kolescu, jih raje prepustimo strokovnjaku, saj nepravilna sestava lahko povzroči resne poškodbe.

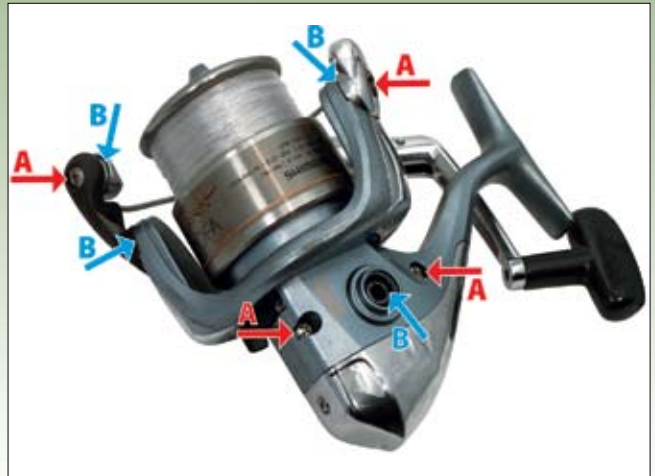
Za čiščenje in nego ne uporabljajmo močnih topil (nitro razredčilo ipd.).

Če pred nedavnim nismo naredili temeljitega servisa, si vzemimo nekaj časa za hiter pregled. Mogoče bomo sami odpravili kakšno pomanjkljivost, ki bi nam v najbolj kritičnih trenutkih v boju z ribo preprečila uspeh.

S primernim občutkom preverimo, če so vsi vijaki primerno priviti (slika 2, poz. A). Še posebno to velja za vijak, ki povezuje vodilno kolesce laksa s preklonnico. Pri tem lahko nastane precej pogosta okvara, katere posledica je nepravilno navijanje laksa ali izguba vodilnega kolesca. Vendar bodimo previdni s silo privijanja, saj so vijaki majhni in jih s preveliko silo zlahka nepopravljivo poškodujemo. Preverimo še, ali se vodilno kolesce vrti v ležišču. Ribiči, ki lovijo na morju, imajo glede tega veliko težav in brez pravilne nege je ta

Slika 2

Slika 3

Slika 4: Nekaj na videz nepomembnih drobnarij, ki lahko rešijo ribolovni dan.

Slika 5: Ustrezno močne klešče iz kakovostnega jekla so lahko v veliko pomoč v sicer zelo neprijetni situaciji.

del hitro uničen, posledično pa tudi laks. Preventivno kanimo pod vodilno kolesce kapljico olja in temeljito obrišimo s krpo. Enako lahko storimo tudi pri vseh delih, ki se gibljejo (tarejo) med seboj (slika 2, poz. B). V ta namen uporabimo olje, ki ga lahko kupimo v bolj založenih ribiških trgovinah ali pa olje za mazanje šivalnih strojev. Lahko uporabimo tudi olje v pršilu.

Odvijmo tuljavo z laksom (špulo) in preverimo, če je dobro privita matica, ki fiksira vrteči del glave na vreteno (slika 3, poz. C). Odvita matica je kar huda napaka, ki lahko povzroči nepravilno delovanje ali resne okvare. Pozor: največkrat ima matica levi navoj, kar pomeni, da jo moramo priviti v obratni smeri urinega kazalca. Preden namestimo tuljavo nazaj, temeljito preglejmo, če so površine nepoškodovane. Včasih se zgodi, da ob udarcu v kakšen

Z zelo fino pilico (diamantno) in finim brusnim papirjem poskrbimo, da bo najlon zdrsel čez rob brez poškodb.

Pred namestitvijo tuljave kanemo še kapljico olja med ležajno pušo in os (slika 3, poz. B).

Preverimo pravilno delovanje zavore. Preostane še preizkus vrtenja. Če pri vrtenju slišimo nenavadne (suhe) šume, pomeni, da so ležaji v zelo slabem stanju. Težavo lahko vsaj začasno odpravimo tako, da odvijemo ročico in z obeh strani kanemo nekaj kapljic olja ali še bolje: brizgnemo olje iz pršila. Težavo smo omilili vsaj za čas našega dopusta, po vrnitvi pa kolescu namenite temeljit servis.

Še nekaj besed o muharskih kolescih: preglejmo morebitne poškodbe zaradi udarcev ali obrabljenosti zaradi drsenja

vrvice po ohišju kolesca. Težavo lahko odpravimo podobno kot pri tuljavi stacionarnega kolesca. Kolesce sicer ne bo več najlepše, bomo pa drago muharsko vrstico obvarovali hitrega uničenja.

Na muharskih kolescih je pogosta napaka razrahljana os, na kateri se vrti kolut. Pri večini novejših kolesc je znova utrdimo tako, da odvijemo gumb za zavoro in privijemo matico.

Pozor: tudi tu imamo največkrat opravka z levimi navoji!

Koluti novejših kolesc se vrtijo s pomočjo enosmerno vrtečih se ležajev. Posledica nepravilnega delovanja ležaja je popolna ali delna odpoved zavore. Vzrok za nepravilno delovanje ležaja je:

- izrabljenost ležaja,
- poškodba ležaja,
- nečistoča v ležaju ali nepravilno (preobilno) namazan ležaj. Zato bodimo z mazanjem skromni in uporabljajmo zelo fina olja.

Ne glede na vrsto ribolova imamo najpomembnejši pribor pripravljen. Preostalo opremo si bomo pripravili po potrebah, kot jih terja ribolov, ki ga načrtujemo.

Pregovoro, da od viška glava ne boli, zagotovo velja tudi za brezskrben ribolov. Verjetno bomo vzeli s seboj rezervno palico in kolesce, mogoče še kaj. Iz svojih

Pršilo WD 40 je nepogrešljivo za odpravljanje težav pri motorjih z notranjim izgorevanjem. Zanesljivo nas bo rešilo težav z zagonom izvenkrmnega motorja na našem čolnu ali motorja našega osebnega vozila, ki so posledica vlage. Nikoli ne bom pozabil prečudovitega muharjenja na Savi Bohinjki. Na poti na ribolov naju je s prijateljem ujela močna nevihta in pri prečkanju vsaj pol metra globoke luže onesposobila delovanje motorja. Po zaslugi WD 40 sva uspela ponovno zagnati motor in nadaljevati pot.

izkušenj bi vam priporočil nekaj stvari, ki naj najdejo mesto v škatli za ribiški pribor ali v muharskem telovniku (slika 4).

V kratkem času enega leta sem dvakrat doživel zelo neprijetno izkušnjo. V prst na roki se mi je zabodel krak trnka trojčka (slika 5). Pri prvem dogodku je imel prijatelj ribič s seboj dovolj kakovostne klešče. Z malo bolečine mi je uspelo trnek prebosti skozi kožo, odščipniti ost trnka z zalustjo in izvleči preostali del trnka. Od takrat naprej so del mojega ribiškega pribora tudi klešče za ščipanje. Ker nesreča nikoli ne počiva, se to lahko

naslednje leto ne bo več uporabno. Posledice delovanja slane vode so največkrat tako hude, da kolesca tudi razstaviti ni več mogoče.

Kaj torej storiti po končanem ribolovu? Če bomo lovili še naslednje dni, preglejmo, da palice nismo poškodovali. Najbolj obremenjen je vršni obroček in velikokrat se pripeti, da ga poškodujemo ali celo odlomimo. Moje priporočilo je, da ga zamenjajte in naslednji dan boste spet lahko lovili s svojo najljubšo palico. Po zadnjem ribolovu pa si vzemite več časa in jo dobro sperite s sladko vodo. Doma si

namočeno v toplo vodo z dodatkom tekočega detergenta (mogoče je kupiti tudi posebno tekočino za čiščenje). Nato ga obrišemo s suho krpo in posušimo na zračnem prostoru. Če smo lovili v morju in dalj časa ne načrtujemo ribolova, je zelo zaželeno previti najlon na plastičen kolut in ga oprati s sladko vodo.

Nekateri ribiči spirajo kolesca pod tekočo sladko vodo ali jih vanjo celo potaplajo. Tako početje odsvetujem. Tlak vode pri takem početju namreč določen del nečistoč ali soli še bolj utre v notranjost. Najmanjša prisotnost vlage ali celo

Slika 6: Posledice delovanja slane vode so nemalokrat tako hude, da kolesca tudi razstaviti ni več mogoče.

pripeti komurkoli in kjerkoli. Še posebno neprijetno pa je, kadar se nam kaj takega pripeti daleč od pomoči, nekje v divjini ali sredi morja. Še najmanj, kar je, to pomeni pokvarjen dan ribolova za nas in verjetno še za koga od prisotnih ribičev. Zato velja razmisliti o takih, včasih pomembnih malenkostih.

Pri ribiški palici je najpogostejša poškodba odlomljen vrhni vodilni obroček. Posebno ribičem, ki lovijo na morju iz čolna, se velikokrat pripetijo takšne nezgode.

V naši škatli bomo vedno našli prostor za lepilo za lepljenje obročkov in nekaj obročkov približne velikosti, ki ustrezajo našim palicam. Z malo truda si lahko rešimo ribolovni dan.

Po končanem ribolovu

Vzrok za nastanek tega prispevka je prav ugotovitev, da po končanem ribolovu večina ribičev ne ve, kaj naj stori z opremo, predvsem pa: kako. Slišal sem že veliko mnenj in nasvetov, med katerimi so bili nekateri povsem neprimerni, celo usodni za pribor. Posebno ribolov na morju je za našo opremo zelo škodljiv. Brez pravilne nege ali celo brez nje lahko le-ta propade do take mere, da ni več uporabna (slika 6).

Kolesce, ki nam je še dobro služilo za ribolov s čolna na morju – in to ves dopust – »shranjeno« v PVC-vrečki ali ribiški škatli, odloženi v kot vlažne kleti,

pripravite toplo vodo, vanjo kanite nekaj kapljic čistila in jo temeljito očistite, predvsem vodilne obročke. Za to opravilo je najprimernejša kar odslužena zobna ščetka. Palico temeljito splaknemo in posušimo. Šele povsem suho lahko shranimo v ovoj ali zaščitno cev.

Po končanem ribolovu obvezno sprostimo zavoro ribiškega kolesca. Tako bomo omogočili njeno dolgotrajno in brezhibno delovanje. Zelo privita zavora namreč deluje škodljivo na njene sestavne dele.

Če bomo kolesce še uporabljali v naslednjih dneh, ga obrišemo z vlažno krpo, da odstranimo nečistoče (blato, ribjo sluz, hrano – vabo ...), in posušimo. Preglejmo, da niso odvit deli, kot so ročka za navijanje, preklonpica in vodilno kolesce laksa.

Najhujše, kar se nam lahko pripeti, je padec kolesca v slano vodo. V takem primeru ga čim prej temeljito sperimo s sladko vodo in pustimo, da se posuši. Po tem kolesce temeljito popršimo s pršilom WD 40 – predvsem predele, kjer je slana voda lahko vdrla v njegovo notranjost. Tako bomo zelo zmanjšali možnost poškodb (korozijo) na ležajih in drugih pomembnih delih kolesca. Le-to je sicer še uporabno, vendar ga, če je le mogoče, ne uporabljamo do podrobnega servisa. V takem primeru ga je namreč treba povsem razstaviti, prečistiti in znova naoljiti oz. namastiti.

Po končanem zadnjem ribolovu kolesce temeljito obrišemo z vlažno krpo,

soli povzroči trajne poškodbe na delih, občutljivih za korozijo (ležaji, navoji, vzmeti itn.). Deli, ki so izdelani iz Al zlitin, so še posebno podvrženi koroziji. Velikokrat je le-ta tako močna, da je kakšen vijak nemogoče odviti, nekateri deli pa lahko dobesečno razpadejo. Zelo dobra zaščita za vse dele je že omenjeno pršilo WD 40. Sam ga zelo rad uporabljam; ima odlično lastnost, da izpodrine vlago in se oprime površin, kamor ga nanese. Delno tudi namašči in tako ščiti pred korozijo. Ne nadomešča pa olja za mazanje, zato je treba na mestih, kjer je potrebno mazanje, uporabiti olje. Ker ni agresivno do barv in plastike, ga lahko uporabimo tudi kot sredstvo za čiščenje celotnega kolesca. Verjetno njegova edina slaba lastnost je njegov vonj, ki nekatere ribiče odvrača od uporabe.

Med iskanjem priporočil za vzdrževanje kolesc sem na nekem ribiškem forumu prebral, da vonj WD 40 celo privablja nekatere ribe. Vsekakor je priporočljiv za daljšo življenjsko dobo naših kolesc.

Če smo lovili v morju, je treba temeljito odstraniti sol tudi z vab in drugega pribora – torej oprati v sladki vodi. Načeloma za ves pribor in opremo velja, da jo je treba pred skladiščenjem res dobro posušiti. Le tako bo naslednje leto pričakala taka, da nam bo omogočala brezskrben ribolov.

Pa dober prijem!

Drago Keržič

IZ KUHARSKE BELEŽNICE GOJKA ŠKORIČA

Postrvji file na milanski način in postrv z zelenjavo, pečena v papirju za peko

Postrvi so najbrž med najpogostejšimi ribami, iz katerih pripravljamo ribje jedi v domači kuhinji. Razlog je najbrž v tem, da so med najbolj razširjenimi vzrejnimi vrstami rib, zato jih brez težav kupimo v sleherni ribarnici. Res pa je, da je velika razlika v kakovosti mesa med gojenimi in divjimi ribami, zato si slednje zaslužijo še posebno pozornost pri pripravi.

Ko boste torej deležni zlahtnega »Petrovega blagoslova«, vam priporočamo, da postrvi pripravite po receptih, kot jih ima v svoji beležnici zapisane Gojko Škorič.

Postrvji file na milanski način

Za pripravo postrvega fileja na milanski način za štiri osebe, potrebujemo:

- 80 dag filejev postrvi
- 2 jajci
- 10 dag drobtin
- moko
- 10 dag parmezana
- sok ene limone
- 30 dag špagetov
- 40 dag milanske omake (paradižnikova omaka z grahom in šunko)
- olje
- sol

Fileje postrvi posolimo in pokapamo z limoninim sokom. Potem jih paniramo v moki, jajcu in drobtinah, med katere smo zmešali nariban parmezan, ter jih ocvremo. Milansko omako pripravimo iz drobno narezane šunke, kuhanega graha in paradižnika – pelatov iz konzerve. Špagete skuhamo »na zob«

Postrvji file na milanski način

Postrv z zelenjavo, pečena v papirju za peko

in jih zmešamo z milansko omako. Nanje položimo ocvrte fileje postrvi. Kot prilogo priporočamo zeleno solato.

Ob jedi priporočamo malvazijo.

Postrv z zelenjavo, pečena v papirju za peko

Za pripravo postrvi z zelenjavo, pečeno v papirju za peko za štiri osebe, potrebujemo:

- 4 postrvi
- šop zelenih špargljev
- eno rdečo ali rumeno papriko
- 2 manjša korenčka
- 2 gomolja janeža – komarčka
- 2 čebuli
- 4 stroke česna
- eno neškropljeno limono
- peteršilj – po okusu
- eno vejico timijana
- 4 žlice oljčnega olja
- 4 liste papirja za peko
- sol
- poper

Postrvi očistimo ter jih dobro operemo zunaj in znotraj. Vso zelenjavo operemo in očistimo. Srednji del špargljev olupimo z nožem za lupljenje krompirja, spodnji, oleseneli del pa odrežemo. Nato jih narežemo na 3 do 4 cm dolge kočke. Korenček narežemo na rezine, papriko na tanke trakove, čebulo in česen na rezine. Peteršilj in timijan nasekljamo. Če nimamo neškropljene limone, jo skrbno operemo v topli vodi in narežemo na rezine.

Pečico segrejemo na 180 °C do 190 °C.

Papir za peko premažemo z oljem in položimo na pekač. Na papir položimo predhodno nasoljene postrvi, vsako na svoj list. V trebuh položimo nasekljane začimbe. Vso zelenjavo in limono položimo na papir okrog ribe. Vse skupaj še naoljimo in vsako ribo z zelenjavo zavijemo v papir za peko, da dobimo zavitke, ki jih pečemo v pečici od 20 do 25 minut.

Za zelenjavni nadev lahko uporabimo tudi katero drugo zelenjavo.

Ob jedi priporočamo rebulo, zelen ali sivi pinot.

Borut Jerše

